

Plenul Curții Supreme de Justiție

H O T Ă R Ă R E

Cu privire la aprobarea Raportului de activitate al Curții Supreme de Justiție, pentru anul 2018

Întru exercitarea eficientă a atribuțiilor prevăzute de art. 1, 2 din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție și conducându-se de prevederile art. 16 lit. j) din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție, **Plenul**

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A aproba Raportul privind activitatea Curții Supreme de Justiție, pentru anul 2019 (se anexează).
2. A publica prezenta hotărâre pe pagina web: www.csj.md și în Buletinul Curții Supreme de Justiție.

Președinte
Curții Supreme de Justiție Ion Druță

Chișinău,
nr. 1 din 28 februarie 2019

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție

- 2018 -

CHIȘINĂU - 2018

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

Cuprins:

Capitolul I

PREZENTARE GENERALĂ A CURȚII SUPREME DE JUSTIȚIE

1.1. Analiza generală a activității instanței supreme, în anul 2018.....	3
1.2. Volumul total de activitate al Curții Supreme de Justiție	3
1.3. Acces și încredere în justiție. Transparență și integritate.....	3
1.4. Asistența metodică, în chestiunile de aplicare a legislației	6
1.5. Formarea profesională a magistraților și colaboratorilor instanței	6

Capitolul 2

EXERCITAREA ACTULUI DE JUSTIȚIE

2.1. Prezentare generală a indicatorilor statistici relevanți.....	8
2.2. Încărcătura, pe judecător, la nivelul Curții Supreme de Justiție.....	9
2.3. Analiza activității Colegiului Penal.....	10
2.4. Analiza activității Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ.....	14

Capitolul 3

ACTIVITATEA SECȚIILOR ȘI DIRECȚIILOR

3.1. Direcția evidență și documentare procesuală.....	20
3.2. Secția documentare procesuală a cauzelor penale.....	20
3.3. Secția documentare procesuală a cauzelor civile, comerciale și de contencios administrativ.....	22
3.4. Serviciul Plen	23
3.5. Direcția monitorizare și relații cu publicul.....	24
3.6. Direcția drepturile omului și cooperare externă.....	25
3.7. Direcția generalizare și sistematizare a practicii judiciare.....	28
3.8. Secția legislație.....	30
3.9. Direcția interpreți și traduceri.....	44
3.10. Direcția resurse mane.....	44
3.11. Direcția asigurare organizatorică și economico-administrativă.....	45

CONCLUZII

Aprobat prin Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 1 din 28 februarie 2019

Capitolul I PREZENTARE GENERALĂ A CURȚII SUPREME DE JUSTIȚIE

1.1. Analiza generală a activității instanței supreme, în anul 2018

Conform dispozițiilor Legii nr. 789-XIII din 26.03.1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Curtea Supremă de Justiție este instanța judecătorească supremă, care asigură aplicarea corectă și uniformă a legislației, de către toate instanțele judecătorești.

În cadrul Curții Supreme de Justiție funcționează Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ, Colegiul Penal și alte colegii constituite de către Plenul Curții, după categoriile de cauze. Pe lângă Curtea Supremă de Justiție activează Consiliul Științific Consultativ, format din savanți și practicieni în domeniul jurisprudenței. Obiectivul principal și permanent al Curții Supreme de Justiție constă în îmbunătățirea actului de justiție și pronunțarea unor hotărâri temeinice și legale, într-un termen rezonabil, precum și asigurarea unei jurisprudențe unitare, consecvente și constante.

Ca instanță de control judiciar de ultim grad, Curtea Supremă de Justiție are rolul de a îndrepta erorile de interpretare și aplicare a legii din hotărârile celorlalte instanțe, oferind, prin deciziile sale, raționamente juridice și argumente pertinente, ce constituie îndrumare de jurisprudență, pentru toate celelalte instanțe.

1.2. Volumul total de activitate al Curții Supreme de Justiție

În cursul anului 2018, pe rolul Curții Supreme de Justiție s-au aflat un număr total de **10944** de cauze, dintre care **7731** (71%) de cauze civile, comerciale și de contencios administrativ și **3213** (29%) cauze penale, ceea ce reprezintă o creștere nesemnificativă, cu 269 de cauze față de anul 2017, când pe rol s-au aflat un număr de **10675** de cauze. Stocul existent, la finele perioadei de referință, a fost de **977** de cauze, dosarele nou-înregistrate, în perioada supusă analizei, fiind de **10057** de cauze.

În anul 2018, au fost soluționate **9967** de cauze, dintre care **7206** cauze civile și **2761** de cauze penale, ceea ce a reprezentat o rată de soluționare de 99% față de numărul cauzelor nou-înregistrate, pe rolul Curții Supreme de Justiție și 91% față de numărul cauzelor aflate pe rolul instanței.

Trebuie avut în vedere și faptul că, pe lângă cauzele care s-au aflat pe rol, au existat și numeroase cereri incidentale (cereri de scutire de la plata taxei de stat la depunerea recursului, cereri de suspendare a executării deciziei) ce nu pot fi cuantificate din punct de vedere statistic, dar care au devenit din ce în ce mai numeroase și care duc la o creștere reală a volumului de activitate a instanței.

Descrierea detaliată a datelor statistice se regăsește în prezentarea activității instanței, la compartimentul *Exercitarea actului de justiție*.

1.3. Acces și încredere în justiție. Transparentă și integritate

Pe parcursul anului 2018, pe web-site-ul Curții Supreme de Justiție – www.csj.md – au fost publicate informații:

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

- *Despre Curtea Supremă de Justiție*

Compartimentul cuprinde informații:

- Cadrul legal;
- Componentă și organizare;
- Judecătorii Curții Supreme de Justiție;
- Accesul la Curtea Supremă de Justiție;
- Rapoarte anuale;
- Mass-media și relații cu publicul;
- Achiziții publice;
- Registrul de evidență a cadourilor;
- Posturi vacante;
- Portalul carierilor în cadrul instituțiilor publice;
- Arbitraje;
- Publicații (Biblioteca CSJ și Buletinul CSJ).

- *Legislația Republicii Moldova*

Compartimentul îl va redirecționa pe utilizator la Registrul de Stat al Actelor Juridice al Republicii Moldova.

- *Complete de judecată*

Compartimentul conține informații despre completele judecătorești permanente.

- *Lista cererilor pendinte*

Compartimentul cuprinde informații despre: numărul de înregistrare a cererilor, data înregistrării, numărul atribuit dosarului, la Curtea Supremă de Justiție; statutul cererii (înregistrată/dosar repartizat); tipul dosarului (civil/penal); părțile la proces; recurent; obiectul litigiului; procedura de examinare.

- *Agenda ședințelor de judecată*

Compartimentul include informații despre agenda Plenului Curții Supreme de Justiție; completele formate pentru examinarea contestațiilor împotriva hotărârilor CSM și CSP, Plenului Colegiului Penal, Colegiului Penal și Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ. Agenda cuprinde informații despre numărul dosarului; părțile dosarului; instanța care a examinat dosarul anterior Curții Supreme de Justiție; data, ora și sala ședinței preconizate; completul de judecători, care va examina cauza; procedura de examinare; rezultatul examinării cauzei; data publicării informației.

- *Jurisprudența Curții Supreme de Justiție*

Compartimentul inserează informații despre hotărârile, deciziile și alte soluții pronunțate de către Plenul Curții Supreme de Justiție, completele formate pentru examinarea contestațiilor împotriva hotărârilor CSM și CSP, Plenul Colegiului Penal, Colegiul Penal și Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ. Sunt publicate date cu privire la numărul dosarului examinat, data examinării, părțile dosarului, obiectul litigiului (infracțiunea incriminată), problema de drept, soluționată de Curte, procedura de examinare. În același compartiment

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

este inclusă arhiva digitalizată a Curții Supreme de Justiție și un motor de căutare analitică a jurisprudenței Curții.

- ***Jurisprudența CEDO***

Compartimentul cuprinde indici de căutare a jurisprudenței CEDO; un motor de căutare a jurisprudenței CEDO; hotărâri integrale sau rezumatul hotărârilor relevante ale CEDO.

- ***Recomandările Comitetului de Miniștri al Consiliului European***

- ***Unificarea practicii judiciare***

Compartimentul conține informații cu privire la mecanismele de unificare a practicii judiciare: recomandări ale CSJ, avize consultative; note informative, Hotărâri explicative ale Plenului CSJ, decizii asupra cererilor de recurs în interesul legii; jurisprudență importantă în cauze civile și penale; proiecte de Hotărâri explicative ale Plenului, supuse dezbaterilor publice.

- ***Contacte***

Compartimentul inserează datele de contact ale structurilor instituției, precum și rechizitele bancare pentru achitarea taxei de stat, în bugetul de stat.

Toate actele judecătorești, pronunțate de către Plenul Curții Supreme de Justiție, Plenul Colegiului Penal și Colegiile Curții Supreme de Justiție se publică, în continuare, pe pagina web – www.csj.md.

Modul de publicare pe pagina web a Curții Supreme de Justiție este reglementat de Regulamentul aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 658/30 din 10 octombrie 2017 și dispoziția Președintelui Curții Supreme de Justiție nr. 94 din 6.09.2017, privind conținutul și funcționarea paginii electronice www.csj.md.

Informațiile cu privire la hotărârile Curții Supreme de Justiție, pronunțate în perioada 1976-2013, pot fi accesate și vizualizate în format PDF (arhiva.csj.md), pe site-ul www.csj.md. Cel mai vechi dosar datează cu data de 7 ianuarie 1976 (sentința nr. 2-177/76).

Din anul 2017, Curtea Supremă de Justiție a devenit membră a Rețelei Curților Superioare (SCN) din cadrul Curții Europene a Drepturilor Omului. SCN este o platformă pentru schimbul de informații, privind jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, practica și legislația națională. Este de menționat că, în calitate de membru al SCN, pe parcursul perioadei raportate, a fost sistematizată legislația națională cu privire la întrebările adresate de către Departamentul de cercetare CtEDO, fiind transmisă contribuția națională la 5 Studii Comparative, cu următoarele tematici:

- „Articolul 8 din Convenție. Cadrul legislativ și jurisprudența privind adoptarea, fără consimțământul părinților, a unui copil plasat într-o familie temporară” (26.06.2018);

- „Libertatea de exprimare, corectitudinea și secretul referendumurilor/alegerilor. Reglementarea legală privind publicarea, pe platforme media, de către alegători, a fotografiilor buletinelor de vot” (12.07.2018);

- „Supravegherea video, la locul de muncă, (articolul 8 din Convenție) și valabilitatea renunțării la recurs a unui angajat, în caz de concediere (articolul 6 din Convenție)” (5.09.2018);

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

- „Păstrarea datelor cu caracter personal (profil ADN, amprente digitale și fotografii) ale persoanelor adulte, condamnate pentru orice infracțiune” (8.11.2018);
- „Articolul 4 din Protocolul nr. 7 – Urmărirea și pedepsirea unei persoane, de două ori, în cadrul procedurilor penale pentru aceleași fapte” (3.12.2018).

O instanță poate fi accesibilă publicului, numai în măsura în care aceasta dispune, încă de la intrarea în instituție, de toate informațiile necesare pentru rezolvarea unei probleme administrative ori litigioase. Gradul de confort al cetățeanului este direct proporțional cu numărul de informații afișate, din oficiu. Astfel, în holul Curții Supreme de Justiție, în ambele sedii, funcționează, în continuare, echipamentele electronice instalate, care conțin date despre activitatea Curții. Echipamentele electronice compuse, în principal, dintr-un calculator, o tastatură specială și un monitor, incluse într-un suport special, permit accesarea, într-un mod simplu și la îndemâna oricui, a informațiilor publice, privind activitatea instanței de judecată. Aplicația informatică instalată permite căutarea după număr, nume, părți a dosarelor aflate pe rolul instanței. După identificarea dosarului se pot vizualiza informații privind evoluția dosarului, părțile aflate în litigiu. Monitorul este de tip touch-screen, ceea ce permite accesarea informațiilor printr-o simplă atingere cu degetul a simbolurilor grafice de pe ecran. Ca și în anul 2017, se remarcă o creștere a numărului utilizatorilor, pentru avocați sau reprezentanți ai mass-media, utilizarea acestora constituind o practică frecventă. Instanța va continua aceeași practică în materie de publicare a deciziilor sale, rămânând neschimbată și politica cu privire la transparența maximă a actului de justiție, efectuat de instanța supremă. În consecință, justițiabilii, întreaga societate și mass-media vor continua să aibă acces la jurisprudența Curții și să beneficieze de mijloacele de căutare a soluțiilor judecătorești. În acest mod, justițiabilii pot obține toate informațiile necesare.

1.4. Asistența metodică, în chestiunile de aplicare a legislației

În conformitate cu orarul deplasării judecătorilor Curții Supreme de Justiție, în judecătoria, pentru acordarea asistenței metodice, aprobat prin hotărârea Plenului nr. 23 din 18 decembrie 2017, judecătoria Curții Supreme de Justiție au efectuat, pe parcursul anului 2018, deplasări în Curțile de Apel Chișinău, Bălți, Cahul, Comrat și în Judecătoriile Chișinău, Orhei, Criuleni, Anenii Noi, Hâncești, Căușeni, Strășeni, Comrat, Ceadâr-Lunga, Cahul, Cantemir, Taraclia, Bălți, Edineți, Soroca, Ungheni și Drochia.

1.5. Formarea profesională a magistraților și colaboratorilor instanței

În anul 2018, judecătoria și colaboratorii instanței au participat la programele de formare continuă, organizate sub formă de seminare și ateliere de lucru:

- a) Masa rotundă, cu tematica „Considerațiuni, schimb de experiență și practici în domeniul arestului”, organizat de către Institutul National al Justiției, în colaborare cu Ambasada SUA (15 noiembrie);
- b) Conferința națională, dedicată adoptării și lansării Codului Administrativ în Republica Moldova, organizată de către Fundația Germană pentru Cooperare Juridică Internațională (IRZ) în colaborare cu Asociația Judecătorilor, Curtea Supremă de Justiție, Ministerul Justiției și Comisia Juridică, numiri și imunități (21 noiembrie);
- c) Seminarul de formare continuă pentru implementarea în practică a Codului administrativ al Republicii Moldova, organizat de către Fundația Germană pentru

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

Cooperare Juridică Internațională (IRZ) în colaborare cu Asociația Judecătorilor, Curtea Supremă de Justiție și Ministerul Justiției (22-23 noiembrie);

d) Seminarul „Particularitățile aplicării legislației electorale, de către instanțele judecătorești, la alegerile parlamentare”, organizat de către Centrul de Instruire Continuă în domeniul Electoral în colaborare cu Institutul Național al Justiției, Comisia Electorală Centrală și Curtea Supremă de Justiție (26 noiembrie);

e) Atelierul de lucru „Recuperarea veniturilor dobândite din activități infracționale”, organizat de Institutul Național al Justiției în colaborare cu Agenția pentru Recuperarea Bunurilor Infracționale și Curtea Supremă de Justiție (30 noiembrie);

f) Seminarul de formare continuă pentru implementarea în practică a Codului administrativ al Republicii Moldova, organizat de către Fundația Germană pentru Cooperare Juridică Internațională (IRZ) în colaborare cu Asociația Judecătorilor, Curtea Supremă de Justiție și Ministerul Justiției (6-7 decembrie);

g) Seminarul de formare continuă „Asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală. Acțiunile ce pot fi inițiate în instanțele de judecată”, organizat de Institutul Național al Justiției în colaborare cu Agenția de Stat pentru proprietate intelectuală și Curtea Supremă de Justiție (14 decembrie).

De asemenea, în perioada vizată, reprezentantul Direcției drepturile omului și cooperare externă a participat la evenimentele organizate de către partenerii externi cu genericul justiție și/sau drepturile omului, inclusiv, în cadrul Proiectelor demarate în Republica Moldova, cu susținerea Consiliului European, și anume:

- „Executarea deciziilor CtEDO, pronunțate în cauzele din regiunea transnistreană a Republicii Moldova. Conferință internațională” (19 februarie);
- „Conferința de prezentare a rezultatelor sondajului de opinie publică cu privire la sistemul judecătoresc” (7 februarie);
- „Rețeaua de comunicatori a sistemului judecătoresc”, în cadrul Proiectului european de asistență „Sporirea Eficienței, Responsabilității și Transparenței Instanțelor Judecătorești în Moldova” (ATRECO)(11-12 iunie);
- Reuniunea de informare privind implementarea Planului de Acțiuni al Consiliului European pentru Republica Moldova, 2017-2020 (18 iunie);
- Programul „Promovarea unui sistem de justiție penală, bazat pe respectarea drepturilor omului, în Republica Moldova” (6 iulie, 5 decembrie);
- „Platforma anuală de coordonare a Parteneriatului pentru guvernare al Consiliului European și Uniunii Europene (PGG), 2015-2018. Prezentarea rezultatelor proiectelor regionale în cadrul PGG” (9 octombrie).

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

Capitolul II
EXERCITAREA ACTULUI DE JUSTIȚIE

2.1. Prezentare generală a indicatorilor statistici relevanți

În anul 2018, cauzele existente pe rol au vizat un număr de **10944** de dosare, dintre care:

- **9967** (91%) de cauze au fost examinate;
- **977** (9%) – constituie stocul existent, la finele anului, care se va raporta pentru anul 2019.

Comparativ cu anul 2017, volumul de activitate se reflectă în modul următor:

	2017	2018	diferența
Cauze în stoc, la începutul perioadei raportate	999	887	- 112
Cauze înregistrate, în perioada de referință	9676	10057	381
Total, cereri pe rol	10675	10944	269
Cauze soluționate, în perioada de referință	9788	9967	179
Cauze nesoluționate, la finele perioadei raportate	887	977	90

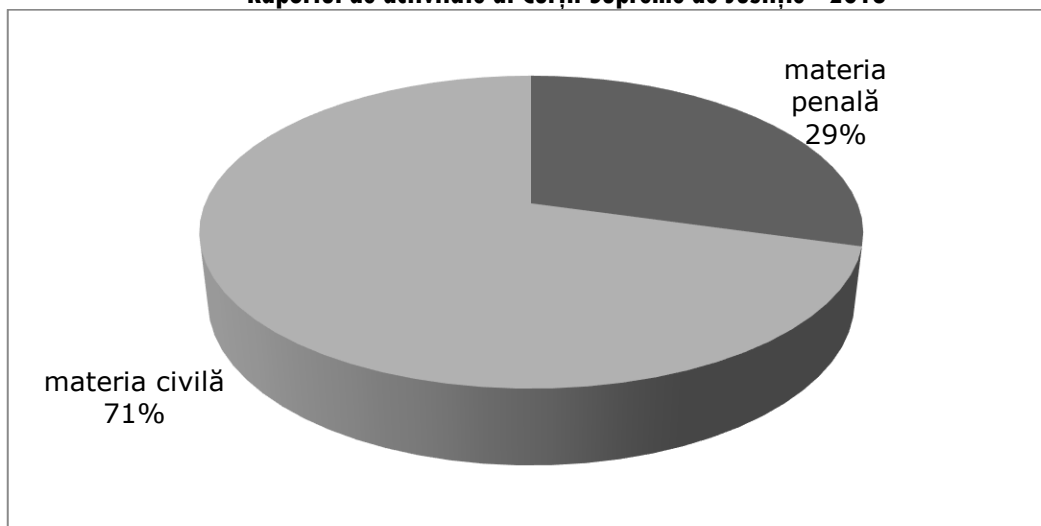
Astfel, potrivit datelor statistice, în anul 2018, s-a înregistrat o creștere nesemnificativă a volumului de activitate, cu 269 de cauze aflate pe rol, fapt ce a determinat și creșterea cu 179 de cauze, examinate în perioada de referință, față de anul 2017.

Din analiza structurii cauzelor și ponderea materiilor, se reține:

	penale	civile, comerciale și de contencios administrativ	total	diferența
Cauze în stoc, la începutul perioadei raportate	325	562	887	237
Cauze înregistrate, în perioada de referință	2888	7169	10057	4281
Total, cereri pe rol	3213 (29%)	7731 (71%)	10944	4518
Cauze soluționate, în perioada de referință	2761	7206	9967	4445
Cauze în stoc, la finele perioadei raportate	452	525	977	73

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

2.2. Încărcătura, pe judecător, la nivelul Curții Supreme de Justiție

Încărcătura medie, pe judecător, în anul 2018, a fost de **314** dosare.

Încărcătura medie, pe judecătorii, fiecărui Colegiu se prezintă, după cum urmează:

Colegiul Penal (12 judecători) – **267** de dosare;

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ (20 de judecători) – **387** de dosare.

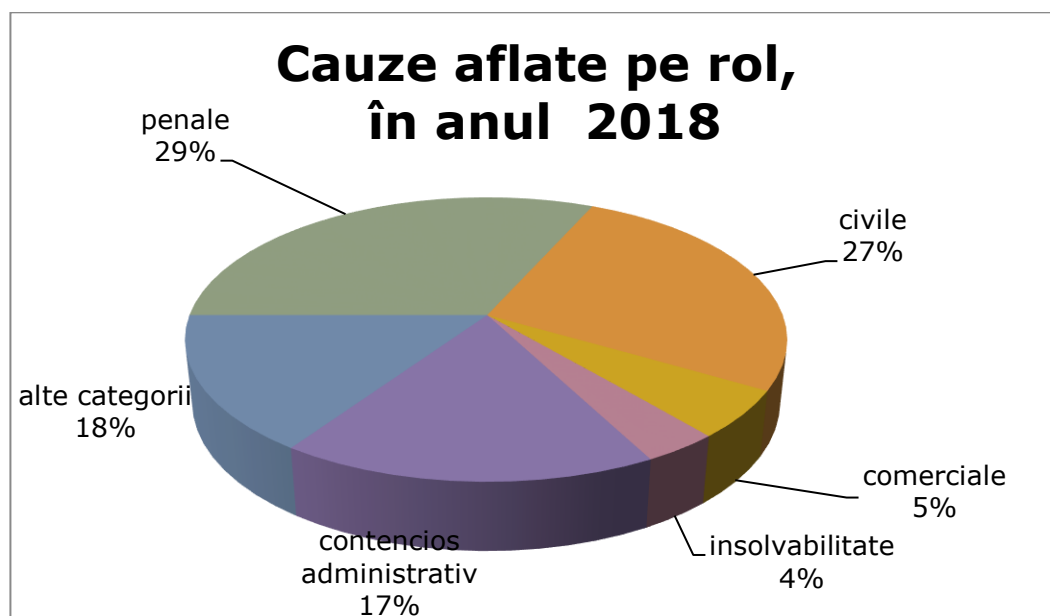
Comparativ cu perioada anului 2017, sarcina fiecărui judecător:

în Colegiul Penal (11 judecători) a constituit **252** de cauze;

în Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ (18 judecători) – **439** de cauze.

Notă: Încărcătura medie, pe judecător, reflectă numărul de dosare, pe care le-a avut de soluționat în perioada de referință fiecare magistrat și se calculează prin raportarea numărului total de dosare înregistrate pe rolul instanței, în anul 2018, la numărul judecătorilor care au funcționat efectiv.

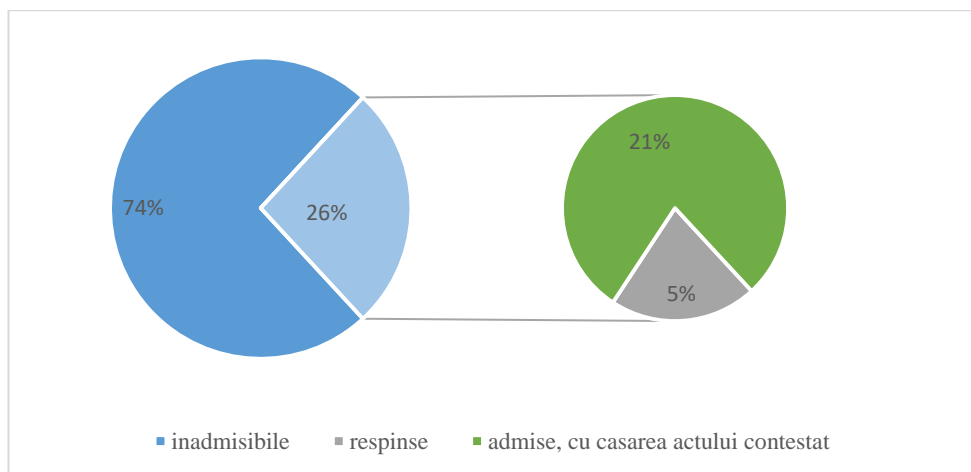
Ponderea categoriilor principale de cauze este următoarea:

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

Notă: În categoria „Alte categorii de dosare” sunt incluse recursurile ordinare, recursuri/secțiunea I, cauzele înregistrate, în baza cererilor de strămutare, soluționare a conflictelor de competență ș.a., atât în materia civilă, cât și în materia penală.

2.3. Analiza activității Colegiului Penal

În anul 2018, pe rolul Colegiului Penal s-au regăsit **3213** cauze (inclusiv, 325 de cauze au reprezentat restanța din anul 2017), dintre care:

- **2761** (86%) de cauze au fost examinate;
- **452** (14%) de cauze constituie stocul existent, la finele anului.

Comparativ cu anul 2017, volumul de activitate se reflectă în modul următor:

	2017	2018	diferența
Cauze în stoc, la începutul anului	404	325	-79
Cauze înregistrate, în perioada de referință	2368	2888	520
Total, cauze pe rol	2772	3213	441
Cauze soluționate, în perioada de referință	2447	2761	314
Cauze nesoluționate, la sfârșitul anului	325	452	127

Astfel, în comparație cu anul 2017, se constată o majorare nesemnificativă a volumului de activitate.

Structura cauzelor examinate, ținând cont de indicele atribuit, se prezintă în modul următor:

	aflate pe rol	examine	restanță
1ra	2404 (75%)	2017 (84%)	387 (16%)
4-1re	273 (8,5 %)	237 (87%)	36 (13%)
1re	166 (5%)	153 (92%)	13 (8%)
1ac, cc, cs	222 (7%)	222 (7%)	-
1reab, 4-1reab	96 (3%)	89 (93%)	7 (7%)
1r	35 (1%)	35 (1%)	-
1 rh	12	8	4

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

4-1ril	5	-	5
Total:	3213	2761 (86%)	452 (14%)

➤ **Plenul Colegiului Penal** (indicele 4-1re, 4-1reab, 4-1ril):

Potrivit raportului statistic, în perioada raportată, pe rolul instanței s-au aflat, în total, **295** de cauze din această categorie, inclusiv, restanța de 28 de cauze din anul 2017. Din numărul total, au fost examinate **254** de cauze sau 86%, restanța, la sfârșitul perioadei de referință, constituind 41 de cauze sau 14%.

Structura cauzelor examinate, conform indicelui atribuit, se prezintă în modul următor:

	<i>aflate pe rol</i>	<i>examine</i>	<i>restanță</i>
4-1re	273 - 92%	237 - 87%	36 - 13%
4-1reab	17 - 6 %	17 - 100%	-
4-1ril	5 - 2%	-	5
Total:	295	254 - 86%	41- 14%

În urma soluționării cauzelor – 254:

- 217 (85%) recursuri au fost declarate inadmisibile;
- 35 de cauze (14%) au fost transmise, spre judecare, în Plenul Colegiului Penal;
- 2 cereri au fost restituite.

În rezultatul judecării recursurilor în anulare, Plenul Colegiului Penal a adoptat următoarele soluții:

- în 4 cauze, recursurile au fost respinse, ca inadmisibile;
- în 31 de cauze, recursurile au fost admise, pronunțându-se noi hotărâri, cu referire la:
 - 17 cauze, cu încetarea procesului penal;
 - 11 cauze, cu restituirea la rejudecare;
 - 3 cauze, cu modificarea calificării faptei și reducerea pedepsei.

➤ **recurs ordinar** (indicele 1ra):

Potrivit datelor statistice, pe parcursul anului 2018, pe rolul instanței s-au aflat **2404** cauze (inclusiv 270 – restanța din 2017). Colegiul Penal a examinat **2017** cauze (84%), cu privire la 2511 persoane, restanța, la sfârșitul perioadei de referință, constituind **387** de cauze (16%).

Analiza statistică atestă o majorare a numărului cauzelor penale, aflate pe rolul instanței față de aceeași perioadă a anului trecut, cu 440 de cauze.

În urma examinării a 2017 cauze:

- 1220 (60% - recurs respins, ca inadmisibil;
- 3 - recurs retras;
- 794 (40%) - transmise, spre judecare, în Colegiul Penal lărgit, dintre care:
 - 199 - recursuri respinse, ca inadmisibile;
 - 63 - cu casarea deciziei și menținerea hotărârii primei instanțe;
 - 4 - cu casarea deciziei și achitarea persoanei;
 - 29 - cu casarea deciziei și încetarea procesului;
 - 346 - cu remiterea cauzei, la rejudecare, în instanța de apel;

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

- 153 - cu pronunțarea unei noi hotărâri, după cum urmează:
 - 54 - cu modificarea calificării faptei și reducerea pedepsei;
 - 19 - cu reducerea pedepsei, fără modificarea calificării;
 - 80 - cu modificarea calificării faptei, fără reducerea pedepsei.
- *recurs în anulare* (indicele 1re):

În perioada de referință, pe rolul instanței s-au aflat **166** de cauze (inclusiv 16 – restanța din anul 2017), dintre care au fost judecate **153** (92%) de cauze, restanța constituind **13** (8%) cauze. Comparativ cu aceeași perioadă a anului 2017, numărul cauzelor nu s-a schimbat (165 – în anul 2017).

Din numărul total de 153 de recursuri:

- 34 de recursuri în anulare, declarate împotriva deciziilor curților de apel, dintre care:
 - 29 de recursuri au fost declarate inadmisibile;
 - 5 recursuri – transmise în Colegiul Penal lărgit, dintre care:
 - 2 recursuri au fost respinse, ca inadmisibile;
 - 3 recursuri admise, cu:
 - ✓ 2 – remiterea cauzei la rejudecare;
 - ✓ 1 – menținerea hotărârii instanței de fond.
- 116 recursuri în anulare, împotriva încheierilor instanțelor judecătorești, dintre care:
 - 116 recursuri respinse;
 - 3 recursuri retrase.
- *recursul declarat împotriva hotărârilor judecătorești, pentru care nu este prevăzută calea de atac – apelul* (indicele 1r):

În perioada de referință, s-au aflat pe rol **35** de cauze, care au fost examinate.

- *prelungirea măsurii preventive (art. 312-313 CPP) – 7, dintre care:*
 - 6 recursuri respinse;
 - 1 recurs admis, cu anularea măsurii preventive.
- *aplicarea amenzii judiciare/sechestrului (art. 201-203 CPP) – 28, dintre care:*
 - 7 recursuri respinse;
 - 21 recursuri admise, cu încetarea procesului.
- *examinarea recursului în anulare* (indicele 1reab):

Pe parcursul anului 2018, s-au aflat pe rol **79** de cauze, inclusiv, **1** cauză din anul 2017. Din numărul total, aflate pe rol, au fost examinate **72** de cauze sau (91%), restanța constituind **7** (9%) dosare.

În toate cazurile, recursurile au fost admise.

- *examinarea cererii de revizuire* (indicele 1rh):

În perioada de referință, pe rolul instanței s-au aflat **12** cauze, inclusiv, **1** cauză din anul 2017, dintre care au fost judecate **8** (67%) cauze, restanța constituind **4** (33%) cauze.

Ca urmare a judecării cauzelor:

- 4 cereri au fost respinse;

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

- 2 cereri au fost admise, cu remiterea cauzei, la rejudecare;
- 2 cereri au fost retrase.
 - *examinarea cererii de strămutare, de abținere și conflict de competență* (indicele cs, cc, ac):

Pe parcursul anului 2018, pe rol s-au aflat **222** de cauze (inclusiv, **1** cauză – restanță din 2017). Din numărul total de cauze, au fost examinate **222**, dintre care:

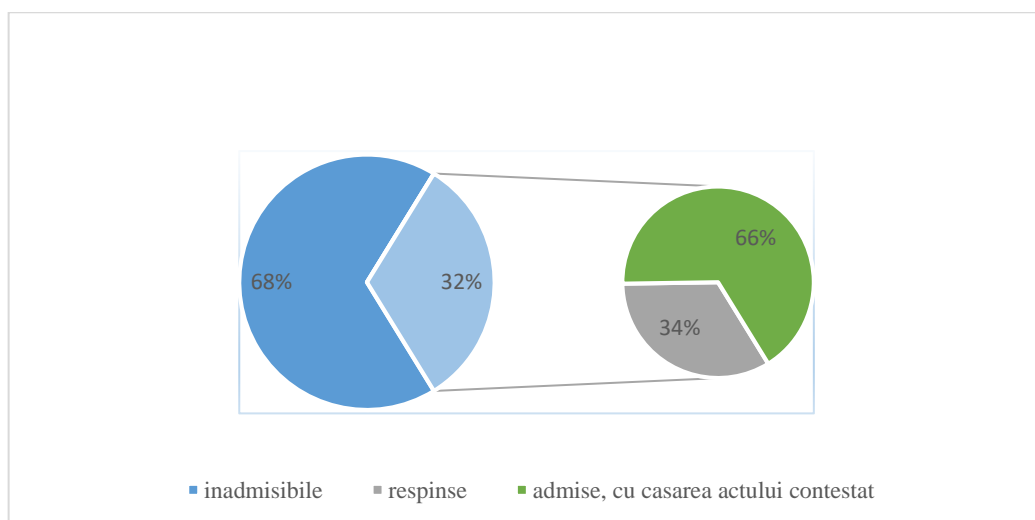
- 147 de cereri au fost admise;
- 73 de cereri au fost respinse;
- 2 cereri au fost retrase.

Comparativ cu anul 2017, pe rolul instanței s-au aflat cu 7 cauze mai mult (în anul 2017 – 215).

În conformitate cu art. 431 alin. (3) Cod de procedură penală, termenul întocmirii raportului nu poate fi mai mare de 3 luni, pentru cauzele cu inculpați minori sau deținuți în stare de arest, și nu mai mare de 6 luni, pentru celelalte cazuri. În perioada raportată, încălcări de procedură, la acest capitol, nu au fost înregistrate.

Potrivit art. 435 alin. (3) Cod de procedură penală, adoptarea deciziei instanței de recurs și întocmirea acesteia se efectuează în corespundere cu prevederile art. 417 și 418 Cod de procedură penală, care se aplică în mod corespunzător. Astfel, în temeiul art. 418 alin. (1) Cod de procedură penală, deliberarea și adoptarea deciziei se efectuează prin prisma prevederilor art. 338 și 339 Cod de procedură penală. Potrivit art. 338 alin. (3) Cod de procedură penală, hotărârea motivată se pronunță, în termen de până la 30 de zile. În situații excepționale, când, raportat la complexitatea cauzei, pronunțarea nu poate avea loc, în termenul prevăzut, instanța poate amâna pronunțarea, pentru cel mult 15 zile. Ținând cont de prevederile legale, termenul prevăzut pentru redactarea deciziilor și transmiterea lor, în Secția evidență a cauzelor penale, a fost respectat.

Din numărul total de cauze soluționate – 2761:

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

2.4. Analiza activității Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ

În perioada de referință, pe rolul instanței s-au aflat, în total, **7731** de cauze (inclusiv, restanța din 2017 – 562), dintre care:

- **7206** (93%) cauze au fost soluționate;
- **525** (7 %) de cauze – restanță.

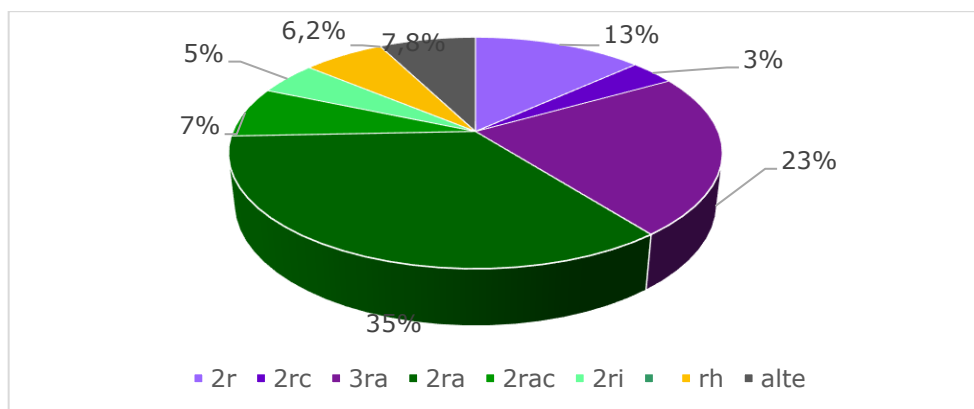
În anul 2017, pe rolul instanței s-au aflat, în total – **7903** cauze, dintre care au fost examinate **7341** de cauze sau 93%, restanța constituind **563** de cauze sau 7 %.

	2017	2018	<i>diferența</i>
Cauze pe rol	7903	7731	-172
Cauze examinate, în perioada de referință	7341	7206	- 135
Restanța	562	525	- 37

Astfel, comparativ cu anul 2017, se înregistrează o scădere cu **172** de cauze, aflate pe rolul instanței, respectiv, cu **135** de cauze examinate. Totodată, se păstrează aceeași tendință, în ceea ce privește rata cauzelor judecate și restanța cauzelor nesoluționate, la sfârșitul perioadei de referință.

Structura cauzelor, aflate pe rol, în cadrul Colegiului, ținând cont de indicele atribuit, se prezintă în modul următor:

Total: 7731	<i>aflate pe rol</i>	<i>examinate</i>	<i>restanță</i>
2ra	2701 (35%)	2483 (92%)	218 (8%)
2rac	547 (7 %)	489 (89%)	58 (11%)
2ri, 2rci	359 (5%)	352 (98%)	7 (2%)
3ra	1748 (23%)	1644 (94%)	104 (6%)
2r	1026 (13%)	968 (94%)	58 (6%)
2rc	273 (3,4%)	263 (96%)	10 (4%)
3r	266 (3,4 %)	242 (91%)	24 (9%)
rh	492 (6,2%)	470 (96%)	22 (4%)
3, 3d	42 (0,5%)	31 (74%)	11 (26%)
2cc/2ac	154 (2%)	147 (95%)	7 (5%)
ds	123 (1,5%)	117 (95%)	6 (5%)
Total:	7731	7206 (93%)	525 (7%)

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

În continuare se prezintă analiza exercitării actului de justiție, potrivit indicelui atribuit:

Recurs (secțiunea I)

- *recurs împotriva încheierilor emise de către curțile de apel* (indicele – 2r; 2rc; 3r):

În conformitate cu art. 424 alin. (2) CPC, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție examinează recursurile declarate, împotriva încheierilor emise, de către curțile de apel.

În anul 2018, în secțiunea I, au fost examinate, în total, **1473** de cauze sau 95% din cele **1565** de cauze aflate pe rol, restanța constituind **92** (5%) de cauze.

Comparativ cu anul 2017, volumul de activitate a Secției se reflectă, în modul următor:

	2017	2018	diferența
Cauze pe rol, în perioada de referință	2088	1565	- 523
Cauze soluționate, în perioada de referință	1981	1473	- 508
Restanța	107	92	15

Din analiza datelor statistice se atestă că, în comparație cu anul 2017, activitatea anului 2018 a fost marcată de scăderea, cu 523 de cauze înregistrate pe rolul Secției, împrejurare care a determinat și diminuarea cu 508 cauze soluționate.

- *cauze civile* (indicele 2r):

În perioada de referință, s-au aflat pe rol **1026** de cauze, dintre care au fost examinate **968** de cauze (94%), restanța constituind **58** de cauze (6%).

Din numărul total de cauze examinate – 968:

- 694 (72%) de recursuri au fost respinse;
- 173 (18%) de recursuri au fost admise;
- 100 (10%) de recursuri au fost restituite;
- 1 recurs a fost retras.

În urma admiterii recursurilor:

- 5 încheieri au fost modificate;
- 21 de încheieri au fost casate, cu soluționarea problemei în fond;
- 147 de încheieri au fost casate, cu remiterea cauzei, la rejudecare.

- *cauze comerciale* (indicele 2rc):

În perioada raportată, s-au aflat pe rol **273** de cauze, dintre care au fost examinate **263** (96%), restanța constituind **10** cauze (4%).

Din numărul cauzelor examinate – 263:

- 188 (71%) de recursuri au fost respinse;
- 47 (18%) de recursuri au fost admise;

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

- 28 (11%) de recursuri au fost restituite.

În urma admiterii recursurilor:

- 5 încheieri au fost casate, cu soluționarea problemei în fond;
- 42 de încheieri au fost casate, cu remiterea cauzei, la rejudecare.

➤ *cauze, în ordinea contenciosului administrativ* (indicele 3r):

În această perioadă, s-au aflat pe rol **266** de cauze, dintre care au fost examinate **242** (90%), restanța constituind **24** de cauze (10%).

Din numărul cauzelor examinate – 242:

- 177 (73%) de recursuri au fost respinse;
- 49 (20%) de recursuri au fost admise;
- 16 (7%) recursuri au fost restituite.

În urma admiterii recursurilor:

- 3 încheieri au fost casate, cu soluționarea problemei în fond;
- 46 de încheieri au fost casate, cu remiterea cauzei, la rejudecare.

Recurs (secțiunea II)

➤ *recurs împotriva hotărârilor/deciziilor curților de apel* (indicele – 2ra, 2rac, 2ri, 3ra):

În perioada de referință, în total, s-au aflat pe rol **5355** (69%) de cauze, dintre care au fost examinate **4968** (93%) de cauze, restanța constituind **387** (7%) de cauze.

Comparativ cu anul 2017, volumul de activitate a Secției se reflectă, în modul următor:

	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>diferența</i>
Cauze pe rol, în perioada de referință	4900	5355	455
Cauze soluționate, în perioada de referință	4507	4968	461
Restanța	393	387	- 6

Din analiza datelor statistice, se constată că, în comparație cu anul 2017, activitatea anului 2018 a fost marcată de o creștere cu 455 de cauze, înregistrate pe rolul instanței, împrejurare care a determinat și creșterea cu 461 de cauze soluționate.

➤ *cauze civile* (indicele 2ra):

În perioada de referință, s-au aflat pe rol **2701** (50%) de cauze, dintre care au fost examinate **2483** (92%), restanța constituind **218** (8%).

Din numărul cauzelor examinate – 2483:

- 1888 (76%) de recursuri au fost declarate inadmisibile;
- 72 (3%) de recursuri au fost respinse;
- 4 recursuri au fost retrase;
- 519 (21%) recursuri au fost admise.

În urma admiterii cererii de recurs:

- 236 - cu remiterea cauzei, la rejudecare, în instanța de apel;
- 11 - cu remiterea cauzei, la rejudecare, în instanța de fond;
- 144 - cu pronunțarea unei noi hotărâri;

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

- 102 - cu menținerea hotărârii primei instanțe;
- 11 - cu modificarea deciziei instanței de apel;
- 6 - cu modificarea hotărârii primei instanțe;
- 9 - cu încetarea procesului.

➤ *cauze comerciale* (indicele 2rac):

În perioada raportată, pe rolul instanței s-au aflat **547** de cauze (inclusiv, restanța din anul 2017 – 49 de cauze), dintre care au fost examinate **489** (89%), restanța, la sfârșitul perioadei de referință, constituind **58** de cauze (11). În comparație cu anul 2017, a fost înregistrată o majorare cu 92 de cauze, aflate pe rolul instanței.

Din numărul cauzelor examinate – 489:

- 340 (69%) de recursuri au fost declarate inadmisibile;
- 24 (5%) de recursuri au fost respinse;
- 5 recursuri au fost retrase;
- 1 recurs a fost restituit;
- 119 (24%) recursuri au fost admise.

În urma admiterii cererii de recurs:

- 57 - cu remiterea cauzei, la rejudecare, în instanța de apel;
- 29 - cu pronunțarea unei noi hotărâri;
- 29 - cu menținerea hotărârii primei instanțe;
- 3 - cu modificarea deciziei instanței de apel;
- 1 - cu modificarea hotărârii instanței de fond.

➤ *cauze, în ordinea contenciosului administrativ* (indicele 3ra):

În perioada de referință, pe rolul instanței s-au aflat **1748** de cauze (inclusiv, 106 cauze – restanța din anul 2017), dintre care au fost examinate – **1644** (94%), restanța, la sfârșitul perioadei de referință, constituind **104** cauze (6%). Comparativ cu anul 2017, numărul cauzelor, aflate pe rol, s-a majorat cu 223.

Din numărul cauzelor examinate – 1644:

- 1280 (78%) de recursuri au fost declarate inadmisibile;
- 61 (4%) de recursuri au fost respinse;
- 4 recursuri au fost retrase;
- 299 (18%) de recursuri au fost admise.

În urma admiterii cererii de recurs:

- 118 - cu remiterea cauzei, la rejudecare, în instanța de apel;
- 8 - cu remiterea cauzei, la rejudecare, în instanța de fond;
- 4 - cu modificarea deciziei instanței de apel;
- 91 - cu pronunțarea unei noi hotărâri;
- 77 - cu menținerea hotărârii primei instanțe;
- 1 - cu încetarea procesului.

➤ *cauze de insolvabilitate* (indicele 2ri):

În perioada de referință, pe rolul instanței s-au aflat **359** de cauze (inclusiv, 34 - restanța din anul 2017, dintre care au fost examinate **352** (98%), restanța, la sfârșitul perioadei de referință, constituind **7** cauze (2%). Comparativ cu anul 2017, a fost înregistrată o scădere, cu 109 cereri aflate pe rol.

Din numărul cauzelor examinate – 352:

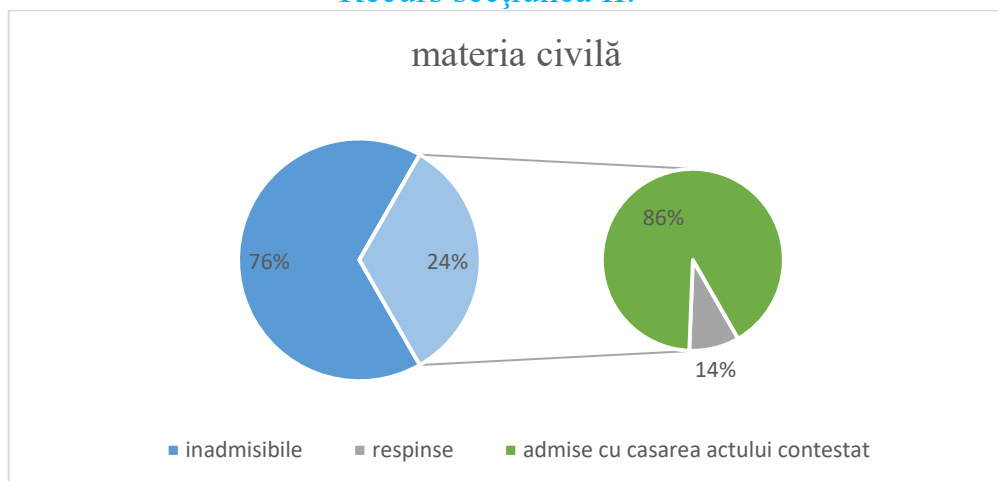
Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

- 181 (51%) de recursuri au fost respinse;
- 30 de recursuri au fost restituite;
- 141 (40%) de recursuri au fost admise.

În urma admitterii cererii de recurs:

- 122 - cu remiterea cauzei, la rejudecare, în instanța de insolabilitate;
- 19 - cu pronunțarea unei noi hotărâri.

Recurs secțiunea II:

➤ *cereri de revizuire* (indicele 2rh, 2rhc, 3rh):

În perioada analizată, s-au aflat pe rol **492** de cauze (inclusiv, 46 de cauze – restanța din anul 2017), dintre care au fost examinate **470** de cauze (95%), restanța, la sfârșitul perioadei de referință, constituind **22** (5%) de cauze.

Comparativ cu anul 2017, volumul cererilor de revizuire se reflectă, în modul următor:

	2017	2018	diferența
Cereri în stoc, la începutul anului	41	46	5
Cereri înregistrate, în perioada de referință	483	446	- 37
Total, cereri pe rol	524	492	- 32
Cereri soluționate, în perioada de referință	478	470	- 8
Cereri nesoluționate, la sfârșitul anului	46	22	- 24

Din analiza datelor statistice, se constată că, în comparație cu anul 2017, activitatea anului 2018 a fost marcată de scăderea, cu 32 de cereri aflate pe rolul Secției, împrejurare care a determinat scăderea cererilor soluționate și a restanței, la sfârșitul perioadei de referință.

Din numărul total de cauze examinate – 470:

- 444 (95%) de cereri au fost respinse, ca fiind inadmisibile;
- 14 (3%) cereri au fost admise;
- 6 (2%) – remise pentru examinare, după competență;
- 6 cereri au fost restituite.

Cererile de revizuire au fost depuse de către:

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

- participanți la proces – 394;
- persoane care nu au participat la proces – 47;
- de către Agentul Guvernamental – 5.

➤ *cereri de strămutare, de abținere și conflict de competență* (indicele ac, cc):

Pe parcursul anului 2018, s-au aflat pe rol **154** de cereri, toate înregistrate, în perioada de referință, dintre care au fost examinate **147** (95%) de cauze, restanța constituind **7** (5%) cauze.

Din numărul total de cauze examinate – 147:

- 76 (52%) de cereri au fost admise;
- 71 de cereri au fost respinse;
- 2 cereri au fost restituite.

Conform datelor statistice, în comparație cu anul 2017 (230 de cauze), numărul de cauze din această categorie a scăzut cu 54.

➤ *examinarea cererilor de emiteră a unei decizii suplimentare* (indicele ds):

În perioada raportată, pe rolul instanței s-au aflat **123** de cauze (inclusiv, 3 cauze - restanță din anul 2017). Din numărul total de cauze, au fost examinate **117** (95%), iar **6** (5%) cauze – restanță.

Din numărul total de cauze examinate – 117:

- 73 (62%) de cereri au fost admise;
- 44 (38%) de cereri au fost respinse.

În baza datelor statistice, în comparație cu anul 2017, numărul de cauze din această categorie s-a micșorat cu 36.

➤ *examinarea cauzelor, în prima instanță* (indicele 3, 3d):

În perioada raportată, pe rolul instanței s-au regăsit, în total **42** de contestații (inclusiv, 13 – restanța din anul 2017), dintre care au fost examinate **31** (74%) de contestații, **11** (26%) contestații constituind restanță.

Din numărul de contestații examinate – 31:

- 9 contestații au fost respinse;
- 2 contestații au fost admise;
- 18 cereri au fost restituite;
- 1 cerere a fost transmisă, după competență;
- 1 cerere a fost retrasă.

Comparativ cu anul 2017, numărul de contestații, aflate pe rol, s-a micșorat cu 14.

Pe parcursul organizării și desfășurării alegerilor locale din 2018, Curtea Supremă de Justiție a judecat, în total, 15 cauze în ordine de recurs, secțiunea II, împotriva hotărârilor adoptate de Curtea de Apel, pe marginea contestațiilor concurenților electorali și ale altor persoane, privind legalitatea acțiunilor/inacțiunilor și hotărârilor Comisiei Electorale Centrale, dintre care, 13 recursuri au fost respinse, ca inadmisibile și 2 recursuri au fost respinse, în fond.

În ordine de recurs, secțiunea I, împotriva încheierilor curților de apel au fost examinate 5 cauze, recursurile fiind respinse.

Capitolul III ACTIVITATEA SECȚIILOR ȘI DIRECȚIILOR

3.1. Direcția evidență și documentare procesuală

În perioada de referință, în total, pe rol s-au aflat înregistrate **10912** recursuri (inclusiv, 1164 de cereri – restanță din anul 2017). Din numărul total de cereri, aflate pe rol:

- **9936** (91%) de cereri au fost examinate;
- **976** (9%) de cereri – restanță.

Toate cererile au fost înregistrate în registre interne, pe suport de hârtie și în Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor. Ținând cont de faptul existenței mai multor categorii de cereri, acestea sunt înregistrate în diferite registre, corespunzător indicelui atribuit.

Din numărul total de cereri – 10912:

	<i>civile, comerciale și de contencios administrativ</i>	<i>penale</i>	<i>total</i>	<i>diferența</i>
Cereri pe rol	6695 (61%)	4217 (39%)	10912	2478
Cereri examinate, în perioada de referință	6222 (93%)	3714 (88%)	9936	2508
Restanța	473 (7%)	503 (12%)	976	30

În anul 2017, pe rol s-au aflat 10381 de recursuri, dintre care, examinate au fost 9217 (89%) cereri, restanța – 1164 (11%). Din analiza datelor statistice, se constată că, în comparație cu anul 2017, activitatea Direcției, în anului 2018, a fost marcată, pe de o parte, de creșterea cu 531 de cereri, înregistrate pe rolul secțiilor, împrejurare ce a determinat creșterea cererilor examinate – cu 719, iar, pe de altă parte, de scăderea restanței cererilor nesoluționate – cu 188 de cereri.

Comparativ cu aceeași perioadă a anului 2017:

	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>diferența</i>
Cereri pe rol	10381	10912	531
Cereri examinate în perioada de referință	9217	9936	719
Restanța	1164	976	- 188

3.2. Secția documentare procesuală a cauzelor penale

La începutul anului 2018, pe rolul Secției se aflau, înregistrate – **574** de recursuri, dintre care:

- 528 - recursuri ordinare;
- 43 - recursuri în anulare;
- 3 - cereri de revizuire.

În perioada de referință, au fost înregistrate **3643** de cereri, dintre care:

- 3092 - recursuri ordinare (84,9%);
- 539 - recursuri în anulare (14,7%);

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

- 12 - cereri de revizuire (0,4 %).

Astfel, în anul 2018, pe rolul Secției sau aflat **4217** cereri, dintre care:

- 3620 - recursuri ordinare (85,9%);
- 582 - recursuri în anulare (13,8%);
- 15 - cereri de revizuire (0,3%).

Din numărul total de cereri, aflate pe rol, au fost transmise în Secția evidență procesuală – **3684** de cereri (87,3%), dintre care:

- 3148 - recursuri ordinare (85,5%);
- 523 - recursuri în anulare (14,2%);
- 13 - cereri de revizuire (0,3%);
- 20 (0,5%) de cereri au fost restituite, pentru perfectare;
- 10 (0,2%) cereri au fost transmise, după competență.

La finele perioadei de referință, restanța cererilor a constituit **503** cereri (11,9%), dintre care:

- 457 - recursuri ordinare (90,8%);
- 44 - recursuri în anulare (8,7%);
- 2 - cereri de revizuire (0,5%).

Comparativ cu anul 2017, volumul de activitate a Secției se reflectă, în modul următor:

	2017	2018	diferența
Cereri în stoc, la începutul anului	480	574	94
Cereri înregistrate, în perioada de referință	3047	3643	596
Total, cereri pe rol	3527	4217	690
Cereri soluționate, în perioada de referință	2953 (inclusiv, 43 de cereri – restituite și 9 cereri, transmise după competență)	3714 (inclusiv, 20 de cereri – restituite și 10 cereri, transmise după competență)	761
Cereri nesoluționate, la sfârșitul perioadei de referință	574	503	- 71

Astfel, activitatea anului 2018 a fost marcată, pe de o parte, de creșterea, cu 596 de cereri, înregistrate pe rolul Secției, ceea ce a determinat și creșterea cererilor soluționate – cu 761 de cereri, iar, pe de altă parte, de scăderea – cu 71 de cereri, a restanței, la sfârșitul perioadei de referință.

Analiza detaliată a cererilor per categorie se prezintă, după cum urmează:

Din numărul total de cereri, aflate pe rol – 4217:	<i>cereri, aflate pe rol, în perioada de referință</i>	<i>restituite, transmise după competență</i>	<i>remise Secției evidență procesuală</i>	restanța
Recursuri ordinare	3620 (86%)	15	3148 (75%)	457 (11%)
Revizuiți	15	-	13	2
Recursuri în anulare	582 (14%)	15	523 (90%)	44 (8%)

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

În total:	4217	30	3684 (87%)	503 (12%)
-----------	------	----	------------	-----------

În perioada raportată, au fost examinate și emise 12 încheieri și 8 scrisori de restituire a recursului (art. 431 și art. 450 Cod de procedură penală).

Ca și în anii precedenți, factorii principali, care influențează asupra termenului aflării recursului, în Secție, până la parvenirea dosarului, sunt: lipsa traducerilor deciziilor curților de apel, în limba rusă, și tergiversarea admisă, la etapa expedierii dosarelor din curțile de apel, către instanțele ierarhic inferioare.

Sub aspectul repartizării volumului de lucru, în Secție, sarcina pentru un funcționar a constituit **843** de recursuri. Datele prezentate relevă că sarcina de muncă, pentru un colaborator, poate fi calificată, ca fiind proporțională, inclusiv, fiind raportată la volumul de lucru al colaboratorilor Secției civile, comerciale și de contencios administrativ din cadrul Direcției.

3.3. Secția documentare procesuală a cauzelor civile, comerciale și de contencios administrativ

În perioada de referință, pe rolul Secției s-au regăsit **6695** de cereri. La începutul anului 2018, pe rolul Secției se aflau, înregistrate, **590** de cereri, dintre care:

- 256 - recursuri, secțiunea II (civile - 02c);
- 65 - recursuri, secțiunea II (comerciale - 02e);
- 141 - recursuri, secțiunea II (contencios administrativ - 03c);
- 59 - recursuri, secțiunea II (insolvabilitate - 02i);
- 39 - cereri de revizuire (civile - 02r);
- 8 - cereri de revizuire (contencios administrativ - 03r);
- 16 - cereri de revizuire (comerciale - 02re);
- 2 - cereri de recurs, secțiunea I (civile - 02s);
- 4 - cereri de emiteră a deciziei suplimentare (02ds).

În perioada de referință, au fost înregistrate **6105** cereri, dintre care:

- 2901 (47,6%) – recursuri, secțiunea II (civile - 02c);
- 563 (9,2%) - recursuri, secțiunea II (comerciale - 02e);
- 1829 (29,9%) - recursuri, secțiunea II (contencios administrativ - 03c);
- 87 (1,4%) - recursuri, secțiunea II (insolvabilitate - 02i);
- 227 (3,7%) - cereri de revizuire (civile - 02r);
- 114 (1,9%) - cereri de revizuire (contencios administrativ - 03r);
- 92 (1,6%) - cereri de revizuire (comerciale - 02re);
- 158 (2,5%) - cereri de recurs secțiunea I (civile - 02s);
- 134 (2,2%) - cereri de emiteră a deciziei suplimentare (02ds).

Comparativ cu anul 2017, volumul de activitate a Secției se reflectă, în modul următor:

	2017	2018	diferența
Cereri în stoc, la începutul anului	537	590	53
Cereri înregistrate, în perioada de referință	6317	6105	- 212
Total, cereri pe rol	6854	6695	- 159

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

Cereri soluționate, în perioada de referință	6264 (inclusiv, 347 de cereri – restituite și 211 cereri, transmise după competență)	6222 (inclusiv, 179 cereri – restituite și 119 cereri, transmise după competență)	- 42
Cereri rămase pe rol, la sfârșitul anului	590	473	117

Conform datelor statistice, se constată că, în comparație cu anul 2017, activitatea anului 2018 a fost marcată, pe de o parte, de scăderea, cu 212 cereri, înregistrate pe rolul Secției, iar, pe de altă parte, de scăderea, cu 42 de cereri soluționate, împrejurări care au determinat și o scădere, cu 117 cereri, restanță.

Analiza detaliată a cererilor per categorie se prezintă, după cum urmează:

Din numărul total de cereri, aflate pe rol – 6695 :	<i>cereri, aflate pe rol, în perioada de referință</i>	<i>restituite, transmise după competență</i>	<i>remise Secției evidență procesuală</i>	<i>restanța</i>
Recursuri (secțiunea II – 02c, 02e, 03c, 02i)	5901 (88%)	164	5298 (90%)	439 (7,4%)
Revizuri (02r, 03r, 02re)	496 (8%)	18	450 (91%)	28 (5,6%)
Recursuri (secțiunea I - 02s)	160 (2%)	116	44 (27%)	
Cereri (02ds)	138 (2%)		132 (96%)	6 (4,3%)
În total:	6695	298	5924 (88%)	473 (7%)

La capitolul restituirii cererilor de recurs, în baza art. 438 CPC, e de menționat că, în majoritatea cazurilor, recursurile sunt remise, pe motivul neachitării taxei de stat sau neargumentării cererii de recurs. În perioada de referință, au fost restituite 153 de cereri (recursuri, secțiunea II).

Cuantumul taxei de stat, achitată de recurenți, la depunerea cererii de recurs, pe anul 2018, a constituit **3 578976, 45** de lei, (anul 2017 – **3 946 239,26** de lei). Astfel, se observă o scădere, față de anul precedent, a sumei achitate, cu titlu de taxă de stat, cu 367 262, 81 de lei.

Totodată, în perioada anului de referință, de la taxa de stat au fost scutiți recurenții, la depunerea cererii de recurs, în sumă totală de **1 180 795, 41** de lei.

În perioada raportată, au fost emise 509 încheieri, prin care s-a solicitat scutirea de la taxa de stat, la depunerea recursului, și 178 de încheieri, pe marginea examinării cererii de suspendare a executării hotărârii atacate cu recurs.

Sub aspectul repartizării volumului de lucru în Secție, sarcina pentru un funcționar a constituit **837** de recursuri. Datele prezentate relevă că sarcina de muncă, pentru un colaborator, poate fi calificată, ca fiind proporțională, inclusiv, fiind raportată la volumul de lucru al colaboratorilor Secției penale din cadrul Direcției.

3.4. Serviciul Plen

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

În total, în perioada de referință, au avut loc **8** ședințe ale Plenului Curții Supreme de Justiție, desfășurarea cărora a fost asigurată de colaboratorii Serviciului, cu plasarea, pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, a agendei ședințelor și hotărârilor adoptate.

În perioada anului 2018, Plenul Curții Supreme de Justiție a adoptat:

➤ **hotărâri:**

- de modificare a unor hotărâri explicative – 16 (anul 2017 – 35);
- de abrogare a unor hotărâri explicative – 4 (anul 2017 – 3);
- cu caracter de ordin general – 19.

➤ **Avize consultative:**

Pe parcursul anului 2018, au fost înregistrate 13 demersuri (în anul 2017 – 22), în vederea emiterii Avizului consultativ, privind modul de punere în aplicare a legii, toate fiind examinate, cu emiterea încheierii de respingere a acestora.

➤ **sesizarea Curții Constituționale:**

În perioada de referință, Plenul Curții Supreme de Justiție a adoptat 2 (anul 2017 – 3) hotărâri cu privire la sesizarea Curții Constituționale.

Pe parcursul anului, materialele parvenite au fost înregistrate, în registrele interne, și în format electronic, colaboratorii Serviciului au asigurat desfășurarea ședințelor Plenului CSJ și ale Consiliului Științific Consultativ, au remis materialele participanților la ședințe, au întocmit procesele-verbale (8 procese-verbale ale ședințelor Plenului și 9 ale ședințelor Consiliului Științific Consultativ), au efectuat monitorizarea permanentă a site-ului CSJ (compartimentele „Agenda ședințelor Plenului CSJ”, „Jurisprudența Plenului CSJ” și „Unificarea practicii judiciare”). De asemenea, a fost actualizat compartimentul „Hotărâri explicative ale Plenului CSJ”, fiind excluse hotărârile abrogate și ajustate toate hotărârile modificate, în perioada anilor 2013-2018.

3.5. Direcția monitorizare și relații cu publicul

Direcția monitorizare și relații cu publicul a realizat, în principal, următoarele activități:

- examinarea petițiilor;
- solicitărilor de informații;
- soluționarea solicitărilor telefonice.

În cursul anului 2018, au fost înregistrate un număr total de **1553** de petiții, cereri și adresări, dintre care **28** de petiții, cereri și scrisori au fost readresate Curții Supreme de Justiție, de la organele publice centrale – Parlamentul RM, Aparatul Președintelui RM, precum și de la alte instituții.

După conținut, se constată că:

- **1188** – se referă la cauze penale;
- **365** – se referă la cauze civile.

Din numărul total de solicitări, departajat pe domenii de interes:

- în **120** de cazuri – au fost depuse cereri, în care au fost adresate, în baza Legii privind accesul la informații (a fost solicitată informația privind etapa de examinare a dosarelor, data examinării, expedierea cauzelor în instanțele ierarhic inferioare, precum și alte informații ce țin de activitatea Curții Supreme de Justiție);

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

- în **158** de cazuri – se solicită implicarea conducerii Curții Supreme de Justiție, la examinarea dosarelor, aflate pe rolul instanțelor de judecată. În toate aceste cazuri, persoanele au criticat hotărârile judecătorești;

- **42** de cereri – se referă la activitatea judecătorilor din instanțele de judecată din Republica Moldova, toate fiind remise Consiliului Superior al Magistraturii, pentru examinare, potrivit competenței;

- **196** de cereri – au parvenit din partea condamnaților, care își exprimă dezacordul cu modul de examinare a dosarelor, cu pedeapsa aplicată, precum și calcularea termenului pedepsei;

- în **54** de cazuri – persoanele își expun dezacordul cu deciziile Curții Supreme de Justiție;

- **13** cereri – se referă la organizarea insuficientă a desfășurării justiției, tergiversarea judecării cauzelor, încălcarea termenelor de redactare a hotărârilor judecătorești;

- în **62** de cazuri – au fost solicitate copii din materialele dosarelor, aflate atât pe rolul Curții Supreme de Justiție, cât și din arhiva instituției;

- în **70** de cazuri – se solicită explicații și consultații juridice;

- **783** de cereri și adresări – au fost transmise altor secții, potrivit competenței;

- **15** petiții – nu au fost examinate, din motiv că textul nu era vizibil și nu putea fi citit sau petiția conținea informații insuficiente și neconcludente, referitor la problema abordată.

O atenție deosebită, pe parcursul anului 2018, s-a acordat îmbunătățirii calității răspunsurilor, comunicate petiționarilor, urmărindu-se ca ele să corespundă solicitărilor acestora și, în același timp, să constituie un îndrumar pentru petiționari, care ar contribui la o percepere cât mai corectă a competenței Curții Supreme de Justiție.

Petiționarii și-au exercitat dreptul de petiționare și acces la informație, în condițiile legii, fără a fi restricționați, beneficiind din partea Direcției de îndrumare și de consiliere, în limita competențelor stabilite. Tot pe parcursul anului 2018, au fost soluționate și cereri telefonice, care au avut, ca obiect, în principal, furnizarea informației cu privire la cauzele aflate pe rolul instanței și alte informații ce țin de activitatea Curții Supreme de Justiție.

Comparativ cu anul 2017, activitatea Direcției a înregistrat o creștere nesemnificativă a petițiilor și solicitărilor de informații de interes public, în sensul că, de la **1540** de petiții, înregistrate și examinate, în anul 2017, în anul 2018 – au fost înregistrate și examinate – **1553** de petiții.

3.6. Direcția drepturile omului și cooperare externă

Activitatea Direcției este divizată în trei compartimente:

- drepturile omului;

- colaborarea internațională a Curții Supreme de Justiție;

- asigurarea ceremonialului, în cadrul activităților extrajudiciare a Curții Supreme de Justiție.

➤ sistematizarea jurisprudenței CtEDO

Activitatea de bază a Direcției, la compartimentul „drepturile omului”, s-a axat pe sistematizarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, prin întocmirea rezumatelor hotărârilor Curții, pronunțate împotriva Republicii Moldova și împotriva altor state, considerate relevante pentru practica națională. Astfel, pe parcursul anului,

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

au fost întocmite 136 de rezumate, 33 de rezumate – asupra hotărârilor pronunțate contra Moldovei și 103 – asupra hotărârilor pronunțate versus altor state.

Rezumatele hotărârilor au fost plasate pe pagina web a Curții (<http://csj.md/index.php/despre-curtea-suprema-de-justitie/mass-media-si-relatiile-cu-publicul/1581-hotararile-curtii-europene-a-drepturilor-omului-pronuntate-in-anul-2018-la-cererile-depuse-impotriva-republicii-moldova>), astfel, fiind accesibile publicului și, în special, judecătorilor.

De asemenea, a fost elaborată o generalizare a hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului, pronunțate în anul 2018, la cererile depuse împotriva Republicii Moldova. Generalizarea hotărârilor a fost publicată pe pagina web a Curții.

➤ *colaborarea cu Agentul Guvernamental*

Colaborarea este divizată pe două segmente, unul ține de prezentarea opiniei Curții Supreme de Justiție asupra cauzelor contra Republicii Moldova, aflate pe rol, la Curtea Europeană a Drepturilor Omului și comunicate Guvernului, iar celălalt se referă la întreprinderea măsurilor cu caracter general și individual, în cadrul executării hotărârilor definitive, pronunțate de către Curtea Europeană împotriva Republicii Moldova. În perioada raportată, Curtea a înregistrat 33 de demersuri de la Agentul Guvernamental, la toate acestea, fiind oferite răspunsurile relevante.

➤ *colaborarea externă*

În perioada de referință, au fost organizate 2 vizite de studii și 8 vizite de lucru, la diverse forumuri internaționale ale reprezentanților CSJ peste hotare.

Astfel, a fost realizat proiectul, în colaborare cu Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care a inclus vizita de studiu a unui grup de angajați ai Curții Supreme de Justiție, la Curtea Europeană de la Strasbourg. În rezultatul implementării proiectului, un grup de persoane, compus din 14 membri: 2 judecători, 9 asistenți judiciari și 3 funcționari din cadrul Direcțiilor au efectuat, în perioada 4-8 iunie, o vizită de studiu la Curtea Europeană, unde au avut loc întrevederi cu reprezentanții Curții, discutând subiecte cu referire la activitatea instituției, probleme sesizate din adresările cetățenilor Republicii Moldova, la CtEDO, și au asistat la o ședință de judecată a Marii Camere.

De asemenea, au fost organizate alte 8 vizite ale Președintelui instanței, judecătorilor și altor colaboratori ai Curții, la diferite forumuri internaționale, la Strasbourg, Franța (24-27 ianuarie); Geneva, Elveția (26 februarie-2 martie); Viena/Austria (8-11 aprilie); Vilnius, Lituania (27-30 mai); Turkmenbași și Mary, Turkmenistan (28 mai-1 iunie); Strasbourg, Franța (7-9 iunie); Astana, Kazahstan (5-9 decembrie); Lisabona, Portugalia; (12-15 decembrie).

În perioada raportată, au fost organizate activități protocolare, cu asigurarea respectării acțiunilor de ceremonial, în cadrul primirii în vizită, la Curtea Supremă de Justiție, a 2 delegații, și anume, delegația de judecători din România (1-2 februarie) și delegația de judecători din Republica Populară Chineză (17-19 mai).

În cadrul vizitei delegației de judecători din R.P. China, pe 18 mai, la Chișinău, a fost organizat ceremonialul de semnare a Memorandumului de colaborare între Curtea Supremă de Justiție și Curtea Supremă Populară a Republicii Populare Chineze, prin care părțile semnatare au convenit asupra schimbului de experiență și cooperare, în domeniul judiciar.

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

În perioada imediat următoare semnării Memorandumului, a fost organizată o vizită de studiu în Republica Populară Chineză, fiind perfectate actele necesare pentru deplasarea a 3 judecători de la Curtea Supremă de Justiție, care au participat la seminarul de instruire al judecătorilor din Asia Centrală, ce a avut loc la Beijing (13-26 iunie).

În perioada raportată, au fost organizate 29 de întrevederi ale Președintelui instanței, judecătorilor și altor colaboratori ai Curții, și anume: cu delegația din cadrul Programului pentru Justiție Transparentă, în frunte cu expertul internațional, Victoria Henley (25 ianuarie și 17 mai), președintele Curții de Apel Iași, dna Cristina Trușescu; președintele Tribunalului Iași, dna Lorena Tarlion, și președintele Judecătoriei Iași (1 februarie), membrii Comisiei de la Veneția și reprezentanții Oficiului Consiliului Europei la Chișinău (6 februarie), reprezentanții Consiliului Europei, directorul general al Departamentului drepturile omului, șeful Departamentului politici cu privire la drepturile omului și cooperare și alți experți (20 februarie și 23 mai), delegația din cadrul Ambasadei SUA în Republica Moldova, a Secției justiție penală și aplicare a legii (5 martie), urmată de o altă delegație a Ambasadei SUA în Republica Moldova, compusă din judecători federali și funcționari (14 mai), delegația Ambasadei Republicii Populare Chineze și a judecătorilor Curții Supreme Populare Chineze (2 aprilie și 23 mai), delegația de judecători din cadrul Curții Supreme Populare a Republicii Chineze, Înalta Curte Populară din Hubei, Înalta Curte Populară din Shanghai (18 mai), experții internaționali, Holger Hembach și Bert Maan, din cadrul proiectului ATRECO „Sporirea eficienței, responsabilității și transparenței instanțelor de judecată din Moldova” (29 mai și 19 iunie), reprezentanții Organizației Internaționale de Dezvoltare a Dreptului (IDLO) și a Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (13 septembrie), delegația membrilor Comisiei de la Veneția (20 septembrie), reprezentanții din cadrul Programului Consiliului Europei la Chișinău „Promovarea unui sistem de justiție penală, bazat pe respectarea drepturilor omului în Republica Moldova” (24 octombrie), delegația Consiliului Europei din cadrul Departamentului pentru executarea hotărârilor CtEDO (24 octombrie), șefa misiunii Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID/Moldova), Karren Hilliard (25 octombrie).

În afară de acestea, au fost organizate vizite, la Curtea Supremă de Justiție, ale studenților de la Facultatea de Drept a Universității de Stat din Moldova (31 octombrie), ale elevilor L.T. „Orizont” din municipiul Chișinău (18 octombrie), iar, de Ziua Europeană a Justiției Civile, a fost organizată „Ziua Ușilor Deschise”, cu acordarea unui interviu Televiziunii Naționale MOLDOVA 1 (Teleradio Moldova 1).

De asemenea, cu ocazia Zilei juristului – 19 octombrie, tradițional, la CSJ, a fost organizat un eveniment festiv, la care s-au întrunit judecătorii CSJ, aflați în demisie onorabilă (35 de persoane participante).

Pe parcursul anului, au fost întocmite 24 de comunicate informative despre vizitele oficiale întreprinse și evenimente, care au fost plasate pe pagina web a Curții (<http://csj.md/index.php/despre-curtea-suprema-de-justitie/mass-media-si-relatiile-cu-publicul>).

În perioada raportată, colaboratorii Direcției au întocmit rezumate ale hotărârilor Curții Constituționale pronunțate, considerate relevante pentru activitatea instanței supreme.

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

➤ *rezumate*

a) hotărârea CC privind constituționalitatea art. 458 alin. (3) pct. 4 din Codul de procedură penală (referitoare la efectul, în timp, al hotărârilor sale, în procedura de revizuire) din 1 octombrie 2018;

b) hotărârea CC privind excepția de neconstituționalitate a art. 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal (excesul de putere și depășirea atribuțiilor de serviciu, soldate cu urmări grave) din 1 octombrie 2018;

c) decizia CC, de inadmisibilitate a sesizărilor privind excepția de neconstituționalitate a art. 220 din Codul penal și a art. 89 din Codul contravențional (proxenetism și practicarea prostituției).

3.7. Direcția generalizare și sistematizare a practicii judiciare

Realizarea actului de justiție, la parametri de calitate și de eficiență, care să asigure garantarea securității juridice a persoanelor și a bunurilor acestora, are ca premisă esențială interpretarea și aplicarea unitară a legii, pe întreg teritoriul țării, de către instanțele de judecată.

Potrivit atribuțiilor ce i s-au stabilit, prin dispozițiile Legii nr. 789 din 26 martie 1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție, republicată, cu modificările ulterioare, Codului de procedură civilă și Codului de procedură penală, instanța supremă asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, generalizează practica judiciară și analizează statistica judiciară proprie, dă explicații, din oficiu, în chestiunile de practică judiciară, ce nu țin de interpretarea legilor și nu au caracter obligatoriu pentru judecători, elaborează și adoptă Hotărâri explicative, în vederea aplicării uniforme a legislației materiale și procesuale, de către toate instanțele judecătorești, emite Avize consultative cu privire la modul de punere în aplicare a legii, recomandări.

Pe parcursul anului 2018, Curtea Supremă de Justiție și-a continuat și intensificat acțiunile, menite să asigure îndeplinirea rolului de unificare a practicii judiciare, la nivel național, prin mai multe modalități.

Activitatea analitică a Direcției generalizare și sistematizare a practicii judiciare a Curții Supreme de Justiție s-a realizat, în conformitate cu Planul anual, pentru 2018.

➤ *în materie civilă, comercială și de contencios administrativ*

Potrivit Planului de activitate al Secției civile, comerciale și de contencios administrativ, pentru anul 2018, a fost preconizată întocmirea a 6 note informative, vizând practica judiciară, fiind realizate, după cum urmează:

- notă informativă ce vizează practica CSJ, de soluționare a demersurilor privind emiterea Avizelor consultative;
- notă informativă privind practica judiciară ce vizează procedura de aplicare a măsurilor de ocrotire;
- notă informativă privind practica soluționării, de către instanțele de judecată, a litigiilor privind relațiile familiale cu element de extraneitate;
- notă informativă privind erorile comise de instanțele de apel, în cauze civile, semestrul I;
- notă informativă privind procedura medierii judiciare obligatorii;

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

- notă informativă privind erorile comise de instanțele de apel în cauze civile, semestrul II;
- notă informativă cu privire la practica judiciară, referitoare la litigiile apărute în legătură cu încasarea dobânzii și penalității de întârziere, în contractele privind achitarea plăților pentru serviciile livrate;
- notă informativă privind soluționarea cauzelor civile, referitoare la încasarea datoriilor pentru folosirea energiei termice, intentate de către S.A. „Termoelectrica” împotriva gestionarilor fondului locativ;
- notă informativă ce vizează recursurile examinate de CSJ, pe cauzele cu privire la încasarea prejudiciului material și moral, cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii, în temeiul Legii nr. 1545 din 25.02 1998;
- raportul privind practica Curții Supreme de Justiție, la admiterea cererilor de revizuire, în cauze civile;
- notă informativă cu privire la practica judiciară, în domeniul examinării litigiilor în contencios administrativ, privind contestarea actelor administrative, emise de autoritățile responsabile, în efectuarea construcțiilor;
- notă informativă cu privire la examinarea cererilor de revizuire, de către Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ, pentru perioada anului 2018, semestrul I.

➤ *actualizarea Hotărârilor explicative ale Plenului CSJ*

- nr. 18 din 31.05.2004 „Cu privire la unele chestiuni ce vizează procedura de eliberare a ordonanțelor judecătorești”;
- nr. 10 din 16.12.2018 „Cu privire la aplicarea, de către instanțele judecătorești, a unor prevederi ale Codului de executare, în cauzele civile”;
- nr. 11 din 16.12.2013 „Cu privire la aplicarea, de către instanțele judecătorești, a legislației, în domeniul asigurărilor obligatorii și facultative a transportului auto”;
- nr. 6 din 04.07.2005 „Cu privire la practica aplicării, de către instanțele judecătorești, a legislației materiale despre încasarea prejudiciului, cauzat prin vătămare, a integrității corporale sau altă vătămare a sănătății ori prin deces”;
- nr. 1 din 10.03.2014 „Cu privire la aplicarea unor prevederi ale legislației ce vizează gajul și ipoteca”.

➤ *în materie penală*

- notă informativă privind calitatea efectuării justiției, la Curtea de Apel Chișinău;
- notă informativă privind calitatea efectuării justiției, la Curtea de Apel Bălți;
- notă informativă privind calitatea efectuării justiției, la Curtea de Apel Cahul;
- notă informativă privind calitatea efectuării justiției, la Curtea de Apel Comrat;

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

- notă informativă privind erorile comise de instanțele de apel, în cauze penale, semestrul I;
- generalizarea practicii judiciare cu privire la infracțiunile comise contra justiției (art. 310, 311, 312, 313, 314 Cod penal);
- generalizarea practicii judiciare cu privire la examinarea cauzelor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului;
- generalizarea practicii judiciare cu privire la infracțiunile legate de traficul de ființe umane, pe perioada anilor 2015-2017;
- generalizarea practicii judiciare ce vizează activitatea Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție, privind judecarea recursurilor ordinare, cu casarea hotărârii atacate și dispunerea remiterii, la rejudecare, în instanța de apel, pe perioada a 9 luni ale anului 2018;
- studierea, analiza cauzelor și pregătirea informației ce vizează infracțiunile privind viața sexuală, pentru perioada anilor 2015-2017;
- pregătirea informației privind datele statistice pentru anul 2017, cu referire la cauzele penale ce vizează fenomenul corupției, în rândul demnitarilor de stat din administrația publică centrală (art. 324, 325, 326, 327, 330/2, 333, 334 Cod penal).

3.8. Secția legislație

Activitatea Secției ține de:

- examinarea proiectelor de acte normative și a sesizărilor Curții Constituționale, parvenite, spre avizare, la Curtea Supremă de Justiție;
- evidența completă a actelor normative ale RM, actelor juridice internaționale, la care RM este parte;
- controlul privind menținerea actelor normative în stare de control;
- evidența jurisprudenței și formarea bazei de date „*Practica judiciară*” din baza de date „*Moldlex*” și pe site-ul www.weblex.md;
- inițiativa legislativă;
- editarea și publicarea Buletinului CSJ;
- asigurarea funcționării bibliotecii Curții Supreme de Justiție și a evidenței complete a literaturii juridice.

Majoritatea proiectelor de acte normative și legislative, parvenite, spre avizare, în adresa Curții Supreme de Justiție, s-au axat pe realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției, pentru anii 2016-2018. Astfel, în anul 2018, la Curtea Supremă de Justiție au fost înregistrate 16 proiecte de acte normative. Trebuie de menționat faptul că, în comparație cu anul 2017, numărul de proiecte, înaintate Curții Supreme de Justiție, spre avizare, s-a micșorat – cu 15 (în anul 2017 – cu 31).

În perioada de referință, au fost examinate:

- *avize la proiecte de legi* (16)

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

- proiectul Legii cu privire la organizațiile necomerciale, însoțit de proiectul Legii pentru modificarea și completarea Codului civil (31 ianuarie 2018, la nr. 3/993 din 29.01.18, Ministerul Justiției al RM);
- proiectul de Lege privind unele amendamente la Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012 (9 februarie 2018, nr. pe – 56/18, Ministerul Economiei și Infrastructurii al RM);
- proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1322 din 8 decembrie 2016 – Regulamentul privind monitorizarea electronică a persoanelor (13 februarie 2018, 6 – 52/18, Ministerul Justiției al RM);
- proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative – modificarea Codului contravențional al RM nr. 218/2008 (21 mai 2018, 7 – 1717/18, Parlamentul RM);
- proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative – aspecte de procedură civilă și penală (8 iunie 2018, 7 – pe/525/18, Ministerul Justiției al RM);
- proiectul Legii cu privire la cooperarea dintre Republica Moldova și Curtea Penală Internațională (15 iunie 2018, 7 – pe/505/18, Ministerul Justiției al RM);
- proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 178 din 25 iulie 2014, cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, și proiectul de Lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative (15 iunie 2018, nr. pe – 531/18, Parlamentul RM);
- proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative – reforma sistemului judecătoresc (15 iunie 2018, 7 – 1963/18, Parlamentul RM);
- proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative – ajustarea și actualizarea actului normativ respectiv, ca rezultat al înăspririi sancțiunilor, cu privire la faptul conducerii vehiculului în stare de ebrietate (10 iulie 2018, 6 – 2223/18, Parlamentul RM);
- proiectul de Lege pentru completarea Codului penal al Republicii Moldova nr. 985 – XV din 18 aprilie 2002 (10 iulie 2018, 6 – 2385/18, Parlamentul RM);
- proiectul de Lege pentru completarea Codului penal al Republicii Moldova nr. 985 – XV din 18 aprilie 2002 (art. 109) (11 iulie 2018, nr. pe – 597/18, Consiliul Superior al Magistraturii);
- proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală (privind instituirea unui mecanism de internare forțată a persoanelor care suferă de tulburări psihice, într-o instituție psihiatrică, în privința cărora există temeuri de aplicare a arestului preventiv sau care se află în arest preventiv (27 iulie 2018, 6 – 2447/18, Ministerul Justiției al RM);
- proiectul Legii privind modificarea și completarea art. 1 din Legea nr. 164-XV din 4.04.2003 ce vizează ratificarea Protocolului la Convenția privind asistența juridică și raporturile juridice în materie civilă, familială și penală din 22.01.1993 (15 iulie 2018, 6 – 2448/18, Ministerul Justiției al RM);
- proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 (20 septembrie 2018, 7 – 2715/18, Ministerul Economiei și Infrastructurii al RM);

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

- proiectul Hotărârii Guvernului privind crearea Grupului de lucru pentru elaborarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, pentru anii 2018-2022 (8 august 2018, 7 – 2755/18, *Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor*);

- proiectul Legii cu privire la modificarea unor acte normative (24 septembrie 2018, 7 – 3143/18, *Parlamentul RM*).

➤ *avize la sesizarea Curții Constituționale*

- sesizarea nr. 111g/2018, referitoare la excepția de neconstituționalitate a unor prevederi de la articolul 78¹ din Codul contravențional (25 septembrie 2018, 7 – 3051/18);

- sesizarea nr. 113g/2018, referitoare la excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Codul de procedură penală și din Codul penal (25 septembrie 2018, 7 – 3052/18);

- sesizările nr. 130g/2018 și nr. 133g/2018, referitoare la excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 185 al Codului de procedură penală (9 octombrie 2018, 7 – 3273/18).

➤ *opinii prezentate*

- solicitarea privind existența sau lipsa problemelor ce vizează procedura de remitere, spre executare, a ordonanțelor de protecție a victimelor violenței în familie (4 octombrie 2018, 7 – 3185/18, *Ministerul Justiției al RM*);
- scrisoare cu privire la modificarea și completarea prevederilor punctelor 279 și 504 din Statutul executării pedepsei de către condamnați (9 noiembrie 2018, nr. pe – 688/18, *Agencia de administrare a instanțelor judecătorești*);
- demersul ce vizează prezentarea propunerilor referitoare la ajustarea cadrului normativ național, în domeniul implementării legislației, cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (3 mai 2018, nr. pe – 377/18, *Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale*).

Evidența și sistematizarea actelor normative, actelor juridice internaționale, la care RM este parte, constă în colectarea și asigurarea unui cod a actelor, în conformitate cu *Clasificatorul general al legislației*, aprobat prin Legea Republicii Moldova nr. 1325-XIII din 25 septembrie 1997. Astfel, prevederile *Regulamentului privind organizarea activității de evidență și sistematizare a actelor juridice*, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1009 din 30 septembrie 1998, au fost realizate pe deplin.

Pe parcursul anului 2018, au fost luate la evidență 4328 de acte normative din 538 de Monitoare Oficiale ale RM. Paralel cu sistemul informațional de căutare, care funcționează la Compartimentul „Legislație” din baza de date „**Moldlex**” și pe site-ul www.weblex.md, Secția legislație menține, în stare corespunzătoare, toate exemplarele de control.

➤ *evidența și sistematizarea practicii judiciare*

Compartimentul „*Practica judiciară*” din baza de date „**Moldlex**” și din site-ul www.weblex.md este unicul program în Republica Moldova, care oglindește

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

activitatea de desfășurare a justiției – Hotărârile Plenului CSJ, Avizele consultative, recomandările, deciziile adoptate de Colegiile CSJ, publicațiile științifice, care prezintă interes pentru lucrătorii din domeniul justiției.

Astfel, au fost monitorizate și luate la evidență – 23 de Hotărâri explicative ale Plenului CSJ, 60 de documente din practica judiciară (Avize consultative, recomandări, decizii adoptate de Colegiile CSJ) și 14 publicații științifice.

Informația din Compartimentul „*Practica judiciară*” al bazei de date „**Moldlex**” și din site-ul **www.weblex.md** este luată la evidență, conform *Clasificatorului lărgit al practicii judiciare*, aprobat prin Hotărârea Plenului CSJ nr. 13 „a” din 24.04.2000.

➤ *inițiativa legislativă*

Secția legislație, în anul 2018, a elaborat:

- proiectul Hotărârii Plenului CSJ „*Cu privire la abrogarea unor Hotărâri ale Plenului Curții Supreme de Justiției*” (Hotărârea Plenului CSJ nr. 26 din 22 octombrie 2018);

- proiectele Hotărârilor Plenului CSJ „*Cu privire la modificarea și completarea Clasificatorului lărgit al practicii judiciare*”, aprobat prin Hotărârea Plenului CSJ nr. 13 „a” din 24.04.2000 (Hotărârea Plenului CSJ nr. 11 din 25 iunie 2018 și Hotărârea Plenului CSJ nr. 12 din 17 decembrie 2018);

- adresarea nr. 7-24/2018 din 5 decembrie 2018, la Ministerul Justiției, privind necesitatea modificării *Clasificatorului general al legislației*, aprobat prin Legea nr. 1325-XIII din 25 septembrie 1997.

➤ *elaborarea, editarea și publicarea Buletinului CSJ*

În anul 2018, au fost editate 12 buletine ale Curții Supreme de Justiție, cu publicarea Hotărârilor explicative și Avizelor consultative ale Plenului CSJ, a recomandărilor CSJ, a practicii judiciare și a jurisprudenței CEDO, pe compartimente separate. De asemenea, au fost publicate:

➤ *Hotărâri ale Plenului CSJ*

1. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 18.12.2017, nr. 18, cu privire la aprobarea Planului de activitate al Curții Supreme de Justiție, pentru anul 2018;
2. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 18.12.2017, nr. 19, privind confirmarea Consiliului Științific Consultativ;
3. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 18.12.2017, nr. 21, privind aprobarea componentei Colegiului de redacție al Buletinului Curții Supreme de Justiție;
4. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 18.12.2017, nr. 39, de modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 23 din 28.06.2004 „*Cu privire la practica judiciară, în procesele penale, despre sustragerea bunurilor*”;
5. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 18.12.2017, nr. 40, de modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 5 din 24.12.2010 „*Privind practica judiciară, în cauzele referitoare la contrabandă, eschivarea de la achitarea plăților vamale și contravențiile vamale*”;
6. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 18.12.2017, nr. 41, de modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 11 din 24.12.2012 „*Cu privire la practica judiciară, în cauzele penale, referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor (art. 145-148 CP al RM)*”;

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

7. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 18.12.2017, nr. 22, cu privire la modificarea Clasificatorului lărgit al practicii judiciare, aprobat prin Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție, nr. 13 „a” din 24 aprilie 2000;
8. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 5.02.2018, nr. 2, privind modificarea Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 19 din 18.12.2017, cu privire la confirmarea Consiliului Științific Consultativ;
9. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 26.02.2018, nr. 2, de modificare și completare a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 6 din 4 iulie 2005 „Cu privire la practica aplicării, de către instanțele judecătorești, a legislației materiale despre încasarea prejudiciului, cauzat prin vătămare, a integrității corporale sau altă vătămare a sănătății ori prin deces”;
10. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 26.02.2018, nr. 3, de modificare și completare a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 1 din 10 martie 2014 „Cu privire la aplicarea unor prevederi ale legislației ce vizează gajul și ipoteca”;
11. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 26.02.2018, nr. 4, de modificare și completare a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 11 din 16 decembrie 2013 „Cu privire la aplicarea, de către instanțele judecătorești, a legislației, în domeniul asigurărilor obligatorii și facultative a transportului auto”;
12. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 26.02.2018, nr. 5, de modificare și completare a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 25 din 15 iulie 2002 „Cu privire la unele aspecte de aplicare a prevederilor legislației fiscale, la examinarea litigiilor despre urmărirea impozitelor și taxelor, aplicarea sancțiunilor, de către organele fiscale”;
13. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 26.02.2018, nr. 6, de modificare și completare a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 1 din 28 mai 2012 „Cu privire la aplicarea, de către instanțele de judecată, a prevederilor Capitolului XXX¹ din Codul de procedură civilă (aplicarea măsurilor de protecție, în cazurile de violență în familie)”;
14. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 26.02.2018, nr. 10, de modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 10 din 16.12.2013 „Cu privire la aplicarea, de către instanțele judecătorești, a unor prevederi ale Codului de executare, în cauzele civile”;
15. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 26.02.2018, nr. 11, de modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ nr. 18 din 31.05.2004 „Cu privire la unele chestiuni ce vizează procedura de eliberare a ordonanțelor judecătorești”;
16. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 26.02.2018, nr. 12, cu privire la abrogarea Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 36 din 22.11.2004 „Cu privire la practica judiciară, referitoare la litigiile apărute în legătură cu importul și înmatricularea mijloacelor de transport auto, pe teritoriul Republicii Moldova”, modificată de Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 10 din 22.12.2008;
17. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 5.03.2018, nr. 13, ce vizează abrogarea Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 15 din 25.03.2002 „Cu privire la practica judiciară, în cauzele penale și administrative, referitoare la trecerea ilegală a frontierei de stat (art. 191 din Codul cu privire la contravențiile administrative și art. 80 din Codul penal)”;

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

18. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 5.03.2018, nr.14, cu privire la abrogarea Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 31 din 24.10.2003 „Cu privire la unele chestiuni apărute în practica judiciară, în legătură cu punerea în aplicare a Codului penal și a Codului de procedură penală”;
19. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 5.03.2018, nr. 15, cu privire la abrogarea Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 6 din 25.09.2006 „Cu privire la unele chestiuni apărute în practica judiciară, în legătură cu punerea în aplicare a modificărilor și completărilor Codului penal al Republicii Moldova, efectuate prin Legea nr. 184-XVI din 29 iunie 2006”;
20. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 5.03.2018, nr. 17, de modificare și completare a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 1 din 4 octombrie 2010 „Cu privire la unele chestiuni ce apar la soluționarea litigiilor dintre acționar și societatea pe acțiuni, dintre asociat și societatea cu răspundere limitată”;
21. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 5.03.2018, nr.18, de modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ din 24.10.2003, nr. 32, „Cu privire la aplicarea, de către instanțele judecătorești, a legislației ce reglementează asigurarea acțiunii, la judecarea cauzelor civile”;
22. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 5.02.2018, nr.1, cu privire la Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție;
23. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 26.03.2018, nr.19, de modificare și completare a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție din 16 decembrie 2013, nr. 13, „Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, de către instanțele judecătorești”;
24. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 26.03.2018, nr. 20, de modificare și completare a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție din 24.12.2010, nr. 11, „Cu privire la practica aplicării legislației, pentru asigurarea dreptului la apărare al bănuitului, învinuitului, inculpatului și condamnatului, în procedură penală”;
25. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 26.03.2018, nr. 21, de modificare și completare a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție din 12.12.2005, nr. 23, „Cu privire la respectarea legislației, în cazurile despre aplicarea, schimbarea, prelungirea și revocarea măsurilor de constrângere cu caracter medical”;
26. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 25.06.2018, nr. 11, cu privire la modificarea Clasificatorului lărgit al practicii judiciare, aprobat prin Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 13 „a” din 24 aprilie 2000;
27. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 25.06.2018, nr. 23 de modificare și completare a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 17 din 7.11.2005 „Despre practica judiciară, în cauzele din categoria infracțiunilor privind viața sexuală”;
28. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 22.10.2018, nr. 23, ce vizează modificarea Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție din 24.03.2014, nr. 2, „Cu privire la aplicarea Legii insolvenței”;
29. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 22.10.2018, nr. 24, ce vizează actualizarea Hotărârii Plenului CSJ nr. 6 din 11.11.2013 „Cu privire la procedura de judecare a cauzelor civile, în ordine de apel”;

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

30. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 22.10.2018, nr. 25, ce vizează actualizarea Hotărârii Plenului CSJ din 11.11.2013, nr. 5, „Cu privire la procedura de judecare a cauzelor civile, în ordine de recurs”;
31. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 22.10.2018, nr. 26, cu privire la abrogarea unor hotărâri ale Plenului Curții Supreme de Justiție.

➤ *Hotărâri ale Plenului CSJ, traduse în limba rusă*

1. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 16.10.2017, nr. 12, de modificare și completare a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție din 24 octombrie 2003, nr. 35, „Cu privire la practica judiciară de aplicare a unor prevederi ale Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice”;
2. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 16.10.2017, nr. 16, de modificare și completare a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție din 4 februarie 2005, nr. 5, „Cu privire la practica soluționării unor litigii ce rezultă din relațiile de credit bancar”;
3. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 16.10.2017, nr. 19, cu privire la abrogarea unor Hotărâri ale Plenului Curții Supreme de Justiție;
4. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 16.10.2017, nr. 29, de modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ din 22.11.2004, nr. 38, „Cu privire la aplicarea prevederilor legale ce țin de dizolvarea agenților economici”;
5. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 18.12.2017, nr. 39, de modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ din 28.06.2004, nr. 23, „Cu privire la practica judiciară, în procesele penale, despre sustragerea bunurilor”;
6. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 4.12.2017, nr. 33, de modificare și completare a Hotărârii Plenului CSJ din 3.10.2005, nr. 11, „Cu privire la practica aplicării, de către instanțele judecătorești, a legislației ce reglementează obligația uneia dintre părțile contractului individual de muncă, de a repara prejudiciul cauzat celeilalte părți”;
7. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 4.12.2017, nr. 38, cu privire la abrogarea Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție din 9.04.1999, nr. 12, „Cu privire la respectarea legislației, despre utilizarea limbii, în procedura judiciară”, modificată de Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție din 22.12.2008, nr.10;
8. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 18.12.2017, nr. 22, cu privire la modificarea Clasificatorului lărgit al practicii judiciare, aprobat prin Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 13 „a” din 24.04.2000;
9. Hotărârea Plenului CSJ a RM din 25.06.2018, nr. 11, cu privire la modificarea Clasificatorului lărgit al practicii judiciare, aprobat prin Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 13 „a” din 24 aprilie 2000.

➤ *recomandări ale Curții Supreme de Justiție*

1. Recomandarea nr. 101 din 9 februarie 2018, cu privire la aplicarea prevederilor legale, referitoare la examinarea unor categorii de cereri și contestarea actelor de dispoziție ale instanței de insolvență, emise în cadrul procesului de insolvență.

➤ *practica judiciară*

1. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2ra-1228/17 din 2.08.2017 – în cazul în care instanța de apel a interpretat și a aplicat eronat prevederile legale, dar nici nu

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

- există o concordanță în conținutul actului judecătoresc pronunțat; această hotărâre se consideră nemotivată și are drept consecință, nulitatea ei.
2. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2rc-637/17 din 30.08.2017 – prin înlocuirea reclamantului, în procedura falimentului, contrar legii, cu un succesor în drepturi procedurale, care nu avea împuterniciri de reprezentare a acestuia, în procesul judiciar; prima instanță a pronunțat o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor, care nu au fost implicate în proces, constituind temei de declarare a revizuirii, prevăzut la art. 449 lit. c) din Codul de procedură civilă.
 3. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2ra-1573/17 din 4.10.2017 – orice judecător, în privința căruia există un motiv legitim de lipsă de imparțialitate, trebuie să se retragă. Participarea judecătorului, la examinarea cauzei în ordine de apel, era imposibilă, iar motivele constatate ridică dubii, în partea ce ține de obiectivitatea și nepărtinirea acestora.
 4. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2ra-1614/17 din 4.10.2017 – conform art. 373 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Instanța de apel a decis indirect că intimatul nu a renunțat la pretențiile cu privire la încasarea pagubei materiale, penalității și compensarea taxei de stat și a cheltuielilor pentru asistentă juridică.
 5. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 3ra-898/17 din 4.10.2017 – sumele plătite în plus, din vina organului care stabilește și plătește indemnizația pentru creșterea copilului, până la împlinirea vârstei de 3 ani, nu se recuperează din contul beneficiarului. Surplusul achitat se percepe de la persoana culpabilă de prezentarea actelor false, în conformitate cu legislația.
 6. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 3ra-1408/17 din 19.11.2017 – soluția primei instanțe, privind încetarea procesului, în partea constatării încălcării prevederilor art. 38 alin. (5) din Codul electoral, din partea concurentului electoral, este neîntemeiată. Instanța de recurs a considerat incorectă aplicarea dispozițiilor art. 427 lit. c) CPC, de către instanța de apel, deoarece, de fapt, examinarea cauzei s-a desfășurat într-o singură procedură – cea de apel și nu în recurs.
 7. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 3r-101/17 din 26.07.2017 – declararea unei cereri de revizuire împotriva unei decizii judecătorești definitive nu se încadrează în categoria dispozițiilor judecătorești, care pot fi supuse revizuirii, prevăzute la articolul 446 din Codul de procedură civilă.
 8. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2r-634/17 din 20.09.2017 – în conformitate cu art. 75 alin. (4) CPC, actele procedurale, efectuate de reprezentant, în limitele împuternicirilor sale, sunt obligatorii pentru persoana reprezentată, în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.
 9. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 3ra-964/17 din 4.10.2017 – dreptul persoanei de a avea acces la informații, inclusiv, la informațiile cu caracter personal, nu poate fi îngrădit, decât în condițiile legii. Pârâțul nu a demonstrat, prin probe sau argumente plauzibile, precum că informația solicitată de reclamant este supusă anumitor restricții sau ar fi cu acces limitat.

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

10. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2ri-401/17 din 6.12.2017 – dacă debitorul nu depune cerere introductivă, în cazurile și în termenul prevăzut de lege, persoana care, în corespundere cu legislația în vigoare, are dreptul de a reprezenta debitorul, asociații cu răspundere nelimitată și lichidatorii debitorului răspund subsidiar în fața creditorilor pentru obligațiile apărute, după expirarea termenului de 30 de zile calendaristice.
11. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2r-707/17 din 8.10.2017 – prezentarea unor probe pertinente și concludente, cu privire la imposibilitatea părții de a achita taxa de stat, raportate la circumstanțele speței, constituie un indiciu puternic pentru scutirea de la plata taxei de stat.
12. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2r-730/17 din 25.10.2017 – în cazul decesului părții în proces și existenței unui raport juridic litigios patrimonial, instanța este obligată să suspende procesul, din oficiu.
13. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 3ra-1239/17 din 13.12.2017 – conform alin. (1) art. 428 din Codul civil, sarcina care grevează – grevează nu terenul aservit propriu-zis, ci dreptul subiectiv de proprietate asupra acestui teren, având scopul de a crea condiții cât mai eficiente, pentru proprietarul terenului dominant, în procesul de exercitare a dreptului subiectiv de proprietate, ce îi aparține asupra acestui teren.
14. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2ra-1921/17 din 13.12.2017 – în lipsa unui raport de expertiză de tip ADN, declarațiile părților și ale martorilor sunt suficiente, pentru admiterea pretenției cu privire la stabilirea paternității.
15. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2rc-846/17 din 13.12.2017 – suma impusă pentru achitarea taxei de stat nu este una considerabilă și nu poate constitui o modalitate de îngrădire a dreptului de acces liber la justiție, stipulat la art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 6 CEDO.
16. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2r-868/17 din 13.12.2017 – reprezentantul recurentului-apelant, din momentul când a fost încheiat contractul de asistență juridică și până la data când a fost pronunțată încheierea contestată a instanței de apel, nu a depus diligență suficientă, pentru depunerea cererii de apel motivată.
17. Decizia CP al CSJ al RM nr. 1ra-503/17 din 7.03.2018 – în cazul condamnării persoanelor pentru comiterea infracțiunilor deosebit de grave, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, stipulată de legea penală, dar constituind cel puțin două treimi din minimul pedepsei, prevăzute de prezentul cod, pentru infracțiunea săvârșită.
18. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2rac-7/18 din 24.01.2018 – prin judecarea cauzei în ordine de apel, în lipsa avocatului apelantului, care a solicitat o singură dată amânarea examinării apelului, instanța de apel a încălcat, în mod direct, dreptul apelantului la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.
19. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2rhc-12/18 din 24.01.2018 – în conformitate cu art. 448 alin. (1) CPC, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri sau încheieri, rămasă irevocabilă, prin neatacare, se soluționează de către instanța, care s-a pronunțat asupra fondului.

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

20. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 3ra-70/18 din 7.02.2018 – argumentul instanței de apel, potrivit căruia prescripția emisă de Inspekția Financiară nu este un act administrativ, nu constituie temei de a înceta procesul, or, instanța trebuia să identifice organul competent să examineze legalitatea acestuia și să stabilească impactul actului respectiv asupra drepturilor și obligațiilor salariaților.
21. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2ra-669/18 din 25.04.2018 – interesul copilului trebuie considerat, ca fiind primordial, iar neexercitarea corespunzătoare a drepturilor părintești trebuie să aibă o anumită gravitate, pentru a atrage sancțiunea decăderii. Astfel, nivelul minim de gravitate trebuie constatat, în baza circumstanțelor specifice ale cauzei deduse judecării.
22. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2ra-695/18 din 16.05.2018 – aprecierea unui înscris, de către instanța de judecată, întocmit într-o limbă străină și, în lipsa unei traduceri a acestuia în limba oficială de stat, încalcă principiul egalității armelor în proces, prevăzut în articolul 26 din Codul de procedură civilă.
23. Decizia CP al CSJ al RM nr. 1ra-749/18 din 24.04.2018 – sancționarea penală a inculpatului nu poate fi interpretată, ca incriminare dublă, deoarece prima sancționare, conform prevederilor art. 318 Cod contravențional și a doua, conform prevederilor art. 320 Cod penal, se referă la perioade distincte, între care nu există suprapunere.
24. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2r-549/18 din 20.06.2018 – instanța de apel, nejustificat, a respins cererea apelantului, cu privire la acordarea unui termen suplimentar, potrivit art. 115 CPC în coroborare cu art. 118 CPC, pentru prezentarea apelului motivat și a restituit cererea de apel, deoarece materialele cauzei atestă că termenul acordat apelantului, pentru înlăturarea neajunsurilor, nu a fost rezonabil, deși acesta a avut un rol activ în apărarea drepturilor sale.
25. Decizia CP al CSJ al RM nr. 1ra-1732/17 din 19.12.2017 – instanța de apel nu avea dreptul să pronunțe o hotărâre de condamnare, bazându-se exclusiv pe dosarul din prima instanță, care conține depozițiile martorilor și ale inculpatului, în temeiul cărora fusese achitat în prima instanță.
26. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2ra-326/18 din 16.05.2018 – având în vedere vârsta fragedă a copiilor, precum și întru crearea condițiilor necesare pentru creșterea și dezvoltarea completa și armonioasă a personalității, aceștia au nevoie de afecțiunea, înțelegerea, sprijinul și siguranța morală permanentă, pe care poate să le ofere, în special, doar mama. Mai mult ca atât, separarea fraților este inadmisibilă și trebuie să constituie o măsură extremă, cu caracter excepțional, care ar putea fi justificată, doar prin lipsa posibilităților unuia dintre părinți de a-i crește și educa împreună, și întru evitarea traumatismului psihic ce poate fi cauzat, prin stabilirea unor domiciliu diferite.
27. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2rac-174/18 din 13.06.2018 – instanța de apel, temeinic și legal, a respins acțiunea, ca tardivă, deoarece reclamantul a omis termenul de adresare în instanța de judecată, conform art. 968 alin. (1) Cod civil, nu a solicitat repunerea în termen și nu a prezentat probe plauzibile, care ar justifica omiterea întemeiată a termenului de prescripție.
28. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2r-529/18 din 20.06.2018 – cererea de recurs se restituie, dacă a fost depusă în afara termenului legal, deși recurentul a

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

- solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului, acesta nu a argumentat motivul omiterii termenului și nu a prezentat probe, ce ar demonstra imposibilitatea de îndeplinire a actului de procedură în termen.
29. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2rh-154/18 din 20.06.2018 – instanța de revizuire corect a stabilit că pentru motivul de revizuire, prevăzut la lit. b) art. 449 CPC, este esențial ca revizuentul să probeze că circumstanțele sau faptele noi, care pot influența modificarea soluției adoptate anterior, au fost recent descoperite și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar, ele nu pot servi ca temei de revizuire. Mai mult, revizuentul trebuie să demonstreze că a întreprins toate măsurile, pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale, în timpul judecării anterioare a cauzei.
 30. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2r-533/18 din 20.06.2018 – la soluționarea chestiunii privind punerea pe rol a cererii de apel, instanța de apel urma să verifice împuternicirile acordate mandatarului de către reclamant, întru achitarea taxei de stat, la depunerea apelului.
 31. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2r-462/18 din 20.06.2018 – Colegiul a concluzionat, că cererea de recurs urma a fi restituită, conform art. 426¹ lit. b) Cod de procedură civilă, ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept să declare recurs, deoarece în mandatul avocațial nu au fost indicate expres împuternicirile acestuia de a semna recursul.
 32. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 3ra-536/18 din 20.06.2018 – Curtea Supremă de Justiție a respins argumentele Casei Naționale de Asigurări Sociale, potrivit cărora, prin prisma art. 7 din Legea privind sistemul public de pensii, perioadele de activitate a reclamantei nu au fost incluse în stagiul de cotizare a acesteia, deoarece agenții economici n-au achitat contribuțiile de asigurări sociale. Or, obligația prezentării declarațiilor persoanei asigurate REV-5 și achitarea contribuțiilor de asigurări sociale, pentru fiecare persoană angajată și asigurată, constituie o obligație a angajatorului și nu a salariatului.
 33. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2ra-859/18 din 27.06.2018 – în cazul în care, la momentul producerii accidentului, autovehiculul asiguratului nu era supus reviziei tehnice, asiguratorul are dreptul să înainteze acțiune de regres împotriva acestuia. Mai mult, prin renunțarea asiguratorului, la demersul cu privire la efectuarea expertizei merceologice și auto-tehnice, privind stabilirea mărimii prejudiciului cauzat prin deteriorare, acesta a acceptat, în mod tacit, cuantumul sumei cerute.
 34. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2ra-1029/18 din 18.07.2018 – în condițiile în care, de către prima instanță a fost acceptată, spre examinare, și soluționată în fond cererea de chemare în judecată, scoaterea cererii de pe rol de către instanța de apel, în legătură cu nerespectarea procedurii de soluționare prealabilă a cauzei, pe cale extrajudiciară, constituie o îngrădire a accesului liber la justiție pentru recurent-reclamant.
 35. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2ra-1193/18 din 18.07.2018 – anularea și recunoașterea nulității actelor de stare civilă, are loc, dacă întocmirea actului de stare civilă a fost făcută pe bază de acte false.

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

36. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2ra-1067/18 din 25.07.2018 – reprezentarea aparentă prezintă o excepție, în anumite condiții, de la regula generală, potrivit căreia, o împuternicire se bazează pe o procură. La calcularea termenului de depunere a unei acțiuni, în temeiul Legii nr. 1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, trebuie de ținut cont de rigorile din articolul II din Legea nr. 186-XVI din 29 iunie 2006.
37. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2ra-1450/18 din 1.08.2018 – cumpărătorul este în drept de a solicita de la vânzător înlocuirea gratuită sau restituirea contravalorii produsului, în cadrul termenului de garanție sau termenului de valabilitate, dacă deficiențele stabilite la bunul procurat nu sunt imputabile consumatorului.
38. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2ra-1155/18 din 17.08.2018 – repararea despăgubirilor, pentru un eventual prejudiciu, poate fi admisă, în baza art. 376 alin. (1) Cod civil, doar în cazul în care proprietarul cere înlăturarea încălcărilor dreptului de proprietate, chiar dacă asemenea încălcări nu au ca efect lipsirea proprietarului de posesie. Depășirea limitelor înaintate de reclamant, de către instanța de judecată, reprezintă un temei de casare a deciziei judecătorești.
39. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2ra-1180/18 din 25.07.2018 – persoana poate pretinde despăgubiri, prevăzute de Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, doar în cazul în care acțiunile organelor de urmărire penală ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești au fost recunoscute, ca fiind ilegale, de către instanța de judecată, care a examinat cauza penală. Mai mult, reabilitarea judecătorească, în legătură cu anularea tuturor incapacităților și a decăderilor din drepturi, legate de antecedentele penale, ține de restabilirea persoanei în drepturi, pe viitor, și nu are efect retroactiv.
40. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2ra-1104/18 din 25.07.2018 – buna-credință a dobânditorului se va determina, în dependență de faptul dacă știa ori nu știa, trebuia să știe sau nu trebuia să știe că cel ce înstrăinează bunul nu este proprietarul acestuia. Totodată, instanța urma să stabilească și care este interesul cumpărătorului față de acest bun.
41. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2rc-197/18 din 15.08.2018 – încheierea, prin care a fost restituit apelul, nu poate fi susceptibilă revizuirii, în condițiile în care calea de atac de retractare a fost exercitată prematur, în special, în interiorul curgerii termenului de contestare a actului de dispoziție judecătorească, prin intermediul căii ordinare de atac – recursul.
42. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2r-689/18 din 15.08.2018 – Colegiul a apreciat, ca fiind corectă ipoteza instanței de apel, precum că apelantul, având obligația indubitabilă de a înlătura în termenul stabilit neajunsurile constatate și indicate de instanța de apel, nu s-a conformat, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel.
43. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 3ra-1144/18 din 12.09.2018 – examinarea, de către același judecător, a unui raport juridic, expunându-și poziția pe marginea litigiului din cadrul unui dosar între aceleași părți și având drept obiect pretenții conexe, născute în baza acelorași acte juridice, generează îndoieli justificate, în

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

- ceea ce privește imparțialitatea instanței. Absența unui răspuns adecvat la argumentele esențiale ale părților, din partea instanței, încalcă garanțiile art. 6 alin. (1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.
44. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 3ra-866/18 din 3.10.2018 – neretroactivitatea hotărârii Curții Constituționale nu poate prevala, în situația în care, la baza hotărârii judecătorești sunt puse prevederi legale, care contravin drepturilor și libertăților fundamentale și, prin efect, sunt declarate neconstituționale, or, principiul stabilirii raporturilor juridice nu poate implica promovarea unui drept, prin intermediul unor norme neconstituționale.
 45. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2rc-222/18 din 3.10.2018 – art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă impun obligația participantului de a verifica mesajele digitale, expediate în adresa mailbox-ului său, care sunt plasate nu doar în polderul „mesajelor nou-intrate”, dar și în polderul cu „spamming”. Respectiv, necitirea mesajului de către destinatar nu poate fi calificată, ca necomunicare a actului de procedură.
 46. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2ra-1719/18 din 12.09.2018 – capacitatea procesuală (legitimatio ad processum) presupune o delimitare între capacitatea procesuală de folosință și capacitatea procesuală de exercițiu. Primul caz constă în aptitudinea unei persoane de a avea drepturi și obligații, pe plan procesual, iar al doilea caz reprezintă capacitatea de a angaja și conduce personal procesul, și anume, de a sta în judecată. Spre deosebire de prima instituție, lipsa celei de-a doua nu interzice persoanei să stea în justiție, care nu constituie o condiție esențială de a fi parte în proces.
 47. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2rc-217/18 din 03.10.2018 – nerespectarea termenului de citare de 3 zile, înainte de data ședinței de judecată, constituie o încălcare a garanțiilor procedurale, în special, când partea este privată de posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția procesuală, în fața instanței de judecată.
 48. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 2ra-1558/18 din 10.10.2018 – Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, prin ignorarea legislației legate de protecția datelor cu caracter personal, a adus atingere dreptului la viața intimă, familială și privată, cât și la dreptul la libera circulație, garantate de art. 27-28 din Constituție.
 49. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 3r-192/18 din 24.10.2018 – recursul declarat împotriva unei încheieri a instanței de apel, pentru care legislatorul nu a prevăzut posibilitatea contestării, impune instanța de recurs să restituie recursul, în temeiul art. 426¹ alin. (1) lit. e) Cod de procedură civilă.
 50. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 3ra-1094/18 din 31.10.2018 – în cazul schimbării „post pe post” a notarilor, în lipsa unor prevederi exprese în lege, instanțele de judecată vor examina, de fiecare dată, existența unui interes legitim pentru solicitanți, care să justifice schimbarea teritoriului de activitate. În același timp, instanțele de judecată nu vor admite abuzul de drept, verificând, de fiecare dată, existența interesului legitim real, care să justifice transferul.

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

51. Decizia CCC și de CA al CSJ al RM nr. 3ra-1322/18 din 24.10.2018 – actul administrativ, prin care se stabilește graficul de întrevedere cu minorul, care locuiește, de fapt, în afara unității administrativ-teritoriale a autorității tutelare, ar conduce la existența temeiului de anulare, prevăzut la art. 26 alin. (1) lit. b) al Legii contenciosului administrativ.
52. Decizia CP al CSJ al RM nr. 1ra-1102/18 din 23.10.2018 – hotărârea instanței de apel nu cuprinde motivele, pe care se întemeiază soluția, în partea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal.
53. Decizia CP al CSJ al RM nr. 1ra-1633/18 din 23.10.2018 – instanța de apel nu a apreciat, la justa valoare, argumentele descrise în apelul procurorului, cu privire la aplicarea confiscării speciale, prevăzute de art. 106 Cod penal.

➤ *practica CEDO, în limba rusă*

1. Hotărârea CEDO din 17.05.2016 Karácsony și alții vs Ungaria. Membrii opoziției condamnați, pentru că au purtat pancarte și au folosit megafon în timpul voturilor parlamentare (art. 10 din Convenție) (*Evropeysky sud po pravam celoveka 10/25, 2016*);
2. Hotărârea CEDO din 23.06.2016 Baka vs Ungaria. Imposibilitatea președintelui Curții Supreme de a contesta încetarea prematură a mandatului său (art. 6 § 1 din Convenție) (*Evropeysky sud po pravam celoveka 11/15, 2016*);
3. Hotărârea CEDO din 4.12.2015 Roman Zaharov împotriva Federației Ruse (Roman Zakharov vs Russia) (*Buletinul CSJ a RM 2-3/41, 2018*);
4. Hotărârea CEDO din 18.05.2010 Kennedy împotriva Regatului Unit (Kennedy vs United Kingdom) (nr. 26839/05) (pronunțate de Secțiunea IV) (*Buletinul CSJ a RM 2-3/45, 2018*);
5. Hotărârea CEDO din 3.10.2013 Casparov și alții împotriva Federației Ruse. Lipsa audierii publice și imposibilitatea de a se pregăti pentru apărare (*Buletinul CSJ a RM 4/28, 2018*);
6. Hotărârea CEDO din 18.06.2015 Fanzieva vs Rusia. Lipsa unei cercetări efective a decesului (*Buletinul CSJ a RM 5/30, 2018*);
7. Hotărârea CEDO din 21.04.2015 Pisari vs Republica Moldova și Rusia. Lipsa posibilității de a participa la procesul privind omorârea feciorului reclamantului, de către un pacificator rus, în Transnistria (*Buletinul CSJ a RM 6/27, 2018*);
8. Hotărârea CEDO din 5.09.2017 Bărbulescu vs România. Imixiunea în taina corespondenței de pe calculatorul de la locul de muncă (*Buletinul JS a RM 8-9/38, 2018*);
9. Hotărârea CEDO din 25.10.2016 Chaushev și alții împotriva Rusiei – Examinarea cauzei în ședință închisă (*Buletinul CSJ a RM 11/27, 2018*);
10. Hotărârea CEDO din 23.11.2017 Haarde împotriva Islandei – Acuzarea prim-ministrului în legătură cu criza sistemului bancar (*Buletinul CSJ a RM 11/30, 2018*);
11. Hotărârea CEDO din 6.06.2017 Pichugin împotriva Rusiei – Violarea prezumției nevinovăției (*Buletinul CSJ a RM 11/33, 2018*);
12. Hotărârea CEDO din 5.02.2015 Bochan împotriva Ucrainei (nr. 2). Privarea ilegală de proprietate, în rezultatul unui proces inechitabil;

➤ *practica CEDO, în limba română*

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

Hotărârea CEDO din 21.06.2016 Ramos N.D.C.E.S împotriva Portugaliei. Cauza disciplinară în privința judecătorului.

➤ *articole teoretice, în limba rusă*

Dezvoltarea practicii, privind libertatea de exprimare, în hotărârile Curții Europene (*Buletinul JS a RM 7/32, 2018*).

3.9. Direcția interpreți și traduceri

Conform obiectivelor stabilite și fișei postului, interpreții și traducătorii Direcției participă în ședințele judiciare, traduc, în scris, actele procedurale, emise în limba de stat. De asemenea, traduc actele cu privire la extrădare și cererile de comisie rogatorie.

În perioada de referință, au fost efectuate:

➤ *traduceri*

- 113 decizii ale Colegiului Penal;
- 47 de încheieri și decizii ale Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ;
- 8 cereri de recurs, referințe, scrisori.

➤ *interpretări*

- 18 ședințe de judecată ale Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ;
- 2 ședințe de judecată ale Colegiului Penal.

3.10. Direcția resurse umane

În conformitate cu statul de personal al Curții Supreme de Justiție, pentru anul 2018, au fost aprobate 253 de unități.

În perioada de referință, au fost numite în funcție de judecător al Curții Supreme de Justiție – 3 persoane, 1 judecător a fost detașat, 8 judecători au demisionat.

Statul de funcții al Curții Supreme de Justiție cuprinde un număr de 33 de posturi de judecător, dintre care 5 posturi revin președintelui, vicepreședinților Curții Supreme de Justiție și vicepreședinților Colegiilor respective ale Curții Supreme de Justiție.

În cursul anului 2018, au fost ocupate 12 posturi de judecători, repartizați în Colegiul Penal, și 20 de judecători, repartizați în Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ.

La finele anului 2018, la Curtea Supremă de Justiție activau 24 de judecători.

În perioada raportată, de către Colegiul de evaluare a performanțelor judecătorilor, a fost evaluat un singur judecător cu calificativul „excelent”.

În perioada de referință, au fost încetate raporturile de serviciu:

- prin demisie – 20 de persoane;
- transfer – 6 persoane.

În 2018, au fost numiți în funcție de asistent judiciar:

- prin concurs – 9 persoane;
- prin promovare – 2 persoane.

În funcție de consultant superior, au fost numite 2 persoane.

La evaluarea trimestrială a performanțelor profesionale, au fost evaluate:

- 5 persoane cu calificativul „bine”;
- 149 de persoane cu calificativul „foarte bine”.

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

Cu calificativul „satisfăcător” și „nesatisfăcător” nu a fost evaluată nicio persoană.

La evaluarea anuală a performanțelor profesionale ale funcționarilor publici, au fost evaluați:

- 133 de funcționari publici, cu calificativul „foarte bine”;
- 4 funcționari publici, cu calificativul „bine”.

Cu calificativul „satisfăcător” și „nesatisfăcător” nu a fost evaluat niciun funcționar.

Drept urmare a evaluării perioadei de probă, 3 funcționari publici debutanți au fost confirmați în funcție publică, cu conferirea gradului de calificare al funcționarului public.

3.11. Direcția asigurare organizatorică și economico-administrativă

Pentru întreținerea Curții Supreme de Justiție, pe anul 2018, bugetul instanței a fost aprobat, în mărime de 43 020 100 de lei. Spre finele anului, bugetul a fost executat, în proporție de 99,9 %, cheltuielile efective pentru întreținerea instanței, până la închiderea anuală, constituind 52 232 003,90 de lei.

Este de menționat că neexecutarea bugetului, în proporție de 100%, nu se datorează carențelor din activitatea Direcției.

Pe parcursul anului, au fost încheiate 64 de contracte, cu mai mulți agenți economici, fiind integral executate și achitate de către Trezoreria de Stat.

În perioada de referință, au fost modernizate sediile instanței, s-a renovat acoperișul garajului și depozitului de pe str. Kogălniceanu, 70, au fost schimbate, parțial, geamurile, în ambele sedii.

Pe parcursul anului, suma alocațiilor a fost precizată, în mărime de 634 734 de lei pentru asigurarea condițiilor optime de activitate (tehnică de calcul, climatizare).

Totuși majoritatea cheltuielilor suportate constituie remunerarea angajaților instituției.

Pe parcursul anului de referință, instanța nu a beneficiat de împrumuturi și granturi externe. Cu titlu de donație, prin act de primire-predare, din partea Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID), a fost recepționat echipament video, în valoare de 361608,51 de lei.

La situația din 1 ianuarie 2019, sunt înregistrate datoriile creditoriale, în sumă totală de 2 694 975, 51 de lei, dinte care 1296, 43 de lei constituie datoria față de agenții economici și 2693 679, 08 lei constituie suma salariului calculat pentru luna decembrie 2018.

În perioada de gestiune, anumite delapidări sau neajunsuri ale valorilor materiale nu au fost depistate.

CONCLUZII

Raportul de activitate al Curții Supreme de Justiție - 2018 -

Misiunea Curții Supreme de Justiție este garantarea independenței puterii judecătorești, respectarea principiilor legalității și publicității, realizării dreptului său de a adopta hotărâri legale, întemeiate și echitabile.

Raportul de activitate a Curții Supreme de Justiție, pentru anul 2018, urmărește să cuprindă activitatea laborioasă a acesteia, ilustrând, totodată, și asigurarea respectării principiului liberului acces la actul de justiție, modalitatea prezentării informației pentru justițiabili și publicul larg, prin publicarea informațiilor, pe pagina web a instanței.

Din analiza datelor statistice, o primă concluzie care se impune este în sensul că volumul de activitate din anul 2018 a înregistrat o creștere nesemnificativă a cauzelor nou-înregistrate și a cauzelor soluționate, în această perioadă.

Gradul general maxim de eficiență care caracterizează activitatea instanței, în anul 2018, denotă implicarea, dăruirea și responsabilitatea deosebite, manifestate de către judecători și personalul auxiliar de specialitate din cadrul instituției. Menținerea și creșterea operativității în soluționarea cauzelor, respectiv, în vederea diminuării stocului de cauze, la finele anului, trebuie să reprezinte o prioritate a activității judecătorilor, în anul 2019. În acest context, trebuie subliniat efortul depus de întregul personal al instanței supreme care, printr-o mobilizare exemplară, au reușit punerea în aplicare a noilor dispoziții de drept material și procesual, astfel încât actul de judecată să decurgă firesc, în ciuda unor evidente lacune sau imperfecțiuni legislative.

Un factor important, în vederea fortificării și dezvoltării eficiente a unei instituții, este stabilirea și delimitarea clară a atribuțiilor și responsabilităților între subdiviziuni. În acest sens, chiar în debutul acestui an au fost operate un șir de modificări importante, în structura și activitatea Secretariatului, acest fapt fiind un semnal convingător că Secretariatul Curții Supreme de Justiție urmărește în permanență scopul de a-și perfecționa metodele, mecanismele și procesele de lucru, scopul final fiind de a realiza, cu succes, misiunea instituției. În același timp, a fost realizată și analiza funcțională a Secretariatului, fapt care va oferi un set complex de recomandări, pentru eficientizarea în continuare a activității instituției.

În perioada următoare, conducerea instanței își va orienta eforturile în direcția dezvoltării unor mecanisme eficiente de comunicare organizațională, care să asigure un dialog direct, deschis, sincer, loial și întemeiat pe respect reciproc cu judecătorii și personalul tuturor subdiviziunilor, precum și implicarea acestora în toate etapele procesului decizional, de la identificarea problemelor și alternativelor de soluționare până la adoptarea și implementarea măsurilor de rezolvare.

În anul 2018, colectivul Curții Supreme de Justiție a reușit, printr-un efort deosebit și prin solidaritate, să realizeze o activitate bună, depășind, în majoritate, problemele ivite, existând premisele pentru ca, în anul 2019, să se mențină creșterea calității activității.